

DOMOVINA

Izhaja 5., 15. in 25. dan vsakega meseca. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. Velja za celo leto 2 gld., za pol leta 1 gld., za četrto leta 50 kr. Naročnina naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Celjsko vprašanje.

Celjsko vprašanje glede ustanovitve utrakvistične gimnazije dalo je zopet povod obširnemu razpravljanju in pisanju po časnikih. Državni poslanec g. M. Vošnjak, zvedevši, da dunajski merodajni krogi nameravajo potisniti in zavleči odločbo te že toliko obdelavane zadeve, akoravno so se za nje potrebo izrekli vsi prizadeti faktorji, to je vse slovenske občine in okr. zastopi celjskega in brežkega okrajnega glavarstva, ki dajejo učence za ta zavod in akoravno proti ustanovitvi tega zavoda nasprotniki niso mogli nobenega pravega vzroka navesti in so bili le taki nasproti, ki nimajo pri zavodu čisto nič opraviti, stavljal je v Hohenwartovemu klubu nujno vprašanje, kaj misli klub storiti in kako je njegovo stališče nasproti sklepu deželnega zbora štajerskega.

Naš poslanec pojasnjuje celjsko vprašanje tako le: Oziraje se na glasove časnikov o celjskem vprašanju in oziraje na obnašanje nemških konservativcev v štajerskem deželnem zboru je neobhodno potreba, da se gledé te zadeve pojasni današnji položaj. Povdarjajoč predzgodovino tega vprašanja opomni, da celjsko vprašanje Slovence ni politično, ampak kulturno vprašanje. Slovenski dijaki so primorani 9 let obiskovati celjsko gimnazijo, in je tedaj nujna potreba, odpraviti takozvano pripravnico, ktera je potrebna postala za to, da se učencem prišedšim iz slovenskih ljudskih šol, vbija nemščina v glavo, da se morejo vsprejeti na nemško gimnazijo. Nam Slovence je vse eno, vsoprednice ali utrakvistična gimnazija. Ustanoviti pa se ima brezpogojno v Celji in sicer zaradi dejanstvenih, zveznih krajevnih in zemljepisnih razmer onega dela

Štajerske, kteremu ima gimnazija služiti po svojem namenu.

Iz statističnega gradiva je naš poslanec posnel, da šteje kraj, iz kterega prihajajo učenci celjski gimnaziji 10.000 Nemcev in 185.000 Slovencev po uradnih virih in podatkih. Ugovor nemške stranke, da ima gimnazija namen služiti celjskemu mestu, ovržejo številke zadnjega ljudskega štetja, glasom kterih prebiva v Celju samem 4400 Nemcev in 1600 Slovencev. To nemško učilišče nima smeri, služiti samo celjskemu mestu, ampak vsej južnoštajerski pokrajini, osobito okrožju okrajnih glavarstev Celje, Brežice, kakor tudi sodnijskemu okrožju Šoštanj. Gospod poslanec je zahteval pojasnila, kako stališče zavzemajo štajerski konservativci posebi in kako konservativni klub v celoti napram novemu položaju. Gospod poslanec je tudi povdarjal, da se konservativni državnozborni klubi nimajo ozirati na sklep deželnega zbora štajerskega.

Na to je odgovoril monsignor Karlon, vodja štajerskih konservativcev, da so Slovenci lahko zadovoljni z dotično resolucijo, ki vlade nikakor ne veže, ampak ji pusti popolnoma prosto roko, in da tedaj te resolucije v nobenem oziru ne ovirajo izpolnitve slovenskih zahtev. Naš poslanec Robič je potem izjavil, da ostanejo slovenski poslanci-koaliranci brezpogojno pri lanskem klubovem sklepu.

Predsednik kluba, grof Hohenwart je izjavil, da je položaj glede celjskega vprašanja popolnoma nespremenjen in je položaj popolnoma isti kakor lansko leto. Terjatve Slovencev glede Celja so popolnoma umestne in opravičene in popolnoma primerne temeljnim državnim zakonom kakor tudi

kulturnim potrebam in zahtevam Slovencev.

Ko je naposled stavljal poslanec g. M. Vošnjak predlog za glasovanje, ali ostane klub pri svojem sklepu, da se ustanove za Slovence vsoprednice ali spodnja gimnazija izključno in samo v Celji, je konservativni kljub odločno, soglasno sklenil, in pritrdil je sklepu tudi minister grof Falkenhain, da bode glasoval za svoto, postavljeno v državni proračun za slovensko gimnazijo v Celji in sicer izključljivo in samo za gimnazijo v Celji.

Kakor čujemo so bili tudi kranjski poslanci z našimi edini v tem, da izstopijo iz kluba, ko bi se klub postavil na stališče, protivno težnjam slovenskim. Naši poslanci so izjavili, da stoje in padejo s celjskimi paralelkami oziroma z novo nižjo gimnazijo.

Tako je položaj sedaj. Upamo, da tudi v državni zbornici ne bode drugače in da bode pravica zmagała navzlic nemški brezobzirnosti.

Naš položaj.

Narodne krivice, ktere so trpeli naši poslanci in ž njimi naš narod v deželnem zboru Štajerskem dospele so z znanim predlogom dr. Kincla in drugov, glede nove gimnazije celjske in glede kulturnih potreb slovenskega naroda do take mere, da so bili naši poslanci primorani zapustiti deželni zbor, če niso hoteli stopiti v nasprotje s težnjami svojega naroda, primorani, da so varovali njegovo čast in njegov ugled, primorani, če niso hoteli oskruniti svojih obljub in svojih poslanskih dolžnosti, primorani, če niso hoteli dovoliti, da se kršijo napram slovenskemu narodu, temeljni zakoni naše države.

S tem izstopom pa je nastalo za naš narod in za naše poslance velevažno vprašanje, pod

LISTEK.

Kako podpiramo Slovenci svoje umetnike.

Par besedij v prevdarek napisal František Rakousky.

Uže v starodavnih časih, ko še ni bilo cest in potov tako za hojo pripravljenih, kakor jih imamo dandanes, potovali so ljudje križem svoje domovine, da tudi križem sveta. Saj so pa tudi učeni možje vzlasti učitelji-velikani, kakor Komensky, Pestalozzi i. dr. uže takrat trdili, da je potovanje za vsacega človeka potrebno, kajti ono je zelo dobro naobraževalno sredstvo. Otrokom popisuje učitelj v šoli kraje in dežele; kaže njim lepe slike; omenja kraje, kjer se je porodil ta ali oni slavni mož ter jim navaja njegova slavna dela, s katerimi je proslavil svojo domovino in slovenski rod. Slika pa ostane človeku, posebe otroku, le malo časa v spominu. Ali kraji, ktere je sam prehodil, rojstna hiša kacega slavnega moža in grob z nagrobnim spomenikom, pred katerim je stal, ostane mu v trajnem spominu. Povsod vidimo kaj novega; kar je dobrega, to moramo posnemati, kar je slabega to pa

opuščati; oboje je torej poučljivo za nas. Zato pa predpisava dandanes uže postava, da mora vsak rokodelce nekoliko let iti na tuje, da vidi, kako je drugod. Potovanje priporočajo učitelji svojim učencem na višjih šolah, da si to, kar so se v šoli iz knjig učili, sami ogledajo. Pa tudi za kmeta in delavca je potrebno, da si ogleda tuje kraje, kajti le-ta, ki je prepotoval svojo domovino in videl tudi tuje kraje, zna ceniti in prav ljubiti svojo ožjo domovino. Kedor pa je kedaj potoval ter si na ta način nabral duševnih zakladov, ta naj jih ne hrani za se, temveč naj jih razdeli mej svoje domačine, t. j. naj njim v dolgih zimskih večerih pripoveduje o vsem, kar je videl in slišal. S tem postal bo velik dobitnik svojih rojakov. Tudi jaz bi to rad storil, ali ne morem, kajti redko kedaj sem doma, marveč „danes tukaj, jutri tam“. Namenil sem se torej, popisati vse, kar sem videl križem domovine, ter podati svojim dragim rojakom — lepo našo domovino — v besedi in podobi.

Danes pa hočem na tem mestu spregovoriti samo nekoliko besedij o delovanju in življenju naših slovenskih umetnikov vzlasti skladateljev, kateri so me najbolj zanimali in s katerimi sem na svojem potovanju namenoma prav mnogo občeval.

Skladatelj imamo Slovenci precejšno število. Nekateri od teh posvetili so se zgolj tej umetnosti in tudi samo za njo in od nje živé. Drugi posvečujejo se ji le v prostem času, t. j. takrat, kedar njim to stanovske dolžnosti dopuščajo. Skladatelji-umetniki prve vrste, ne živé v domovini, marveč večidel v tujini: domovina menda nima kruha za nje. Oni druge vrste, ko so se posvetili različnim stanovom živé mej nami, in ravno o teh hočem nekoliko spregovoriti. — Malo da ne so vsi ti samouki, t. j. igrati na ta ali oni instrument, nauke o harmoniji, generalbasu, kontrapunktu in drugih v to stroko spadajočih ved priučili so se sami ali iz knjig ali pa po navodilu kacega učitelja, službujočega na učiteljišču, bogoslovju ali orglarski šoli, kjer se glasba najbolj goji. Po dovršenih šolah šli so v svet, vsak na svoje odločeno mu mesto, kjer storé, ne le, kar njim velela stan, marveč posvečujejo se prav nesebično umetnosti, katera se je pri nas Slovencih še le v novejšem času jela razcvitati — t. j. glasbi.

Jednega tacega umetnika našel sem v gorski vasi, ki leži 647 m nad morjem. V to vas prišel sem ravno neko nedeljo pred božjo službo. Grem na kor. Tukaj najdem kacic osem pevcev. Vsi so bili kmečkega stanú. Mislim sem, da bodo

kakimi pogoji morejo in jih je tudi volja zopet sodelovati v našem deželnem zboru.

Uti, katerega je napravil ta prisiljeni izstop naših poslancev iz deželne zbornice štajerske je velikansk in pomenljiv ne samo za nas, ampak za vse slojeve naše države. Ta korak vedo ceniti tudi volilci, kajti priznanja in zaupnice prihajajo dan na dan našim poslancem in to je, kar posebno jezi nasprotnike.

Naši nemškoliberalni in nacijsionalni srditi nasprotniki se seveda repenčijo nad Slovenci, češ, da niso imeli povoda izstopiti. Pa to so samo prazne besede, katerim se pa jasno vidi na lici zavest lastne krivice, katerim ne dostaje najmanjšega dokaza. Kajti toliko smo Slovenci vendar že odrasli in prebujeni, da vemo da je preneumno, če nam naši srditi nasprotniki trdijo, da nam že s tem podajo živ dokaz svoje naklonjenosti, da je deželni zbor odklonil prošnjo zloglasnega društva „Südmark“, prošnjo, ki je že sama na sebi pojav najljutejšega sovražstva napram Slovencem. Obžalovati je, da je sploh mogoč tak predlog.

Ali je na drugi strani morda to pojav nasprotniške nam naklonjenosti, če se odreka slovenskemu narodu vsaka „kulturna potreba“. Take razloge navajati, se pravi drugje, zasmehovati tistega, kteremu se godi krivica, pri naših Nemcih pa je to — naklonjenost napram slovenskemu rodu in jeziku.

Naši nasprotniki so si tudi izmislili „imenitno“ misel, da so slovenski poslanci samo zato izstopili iz deželnega zbora štajerskega, da denó v škripce naše državne poslance koalirance. Pa tudi ta „korenita“ misel se jim ni posrečila. Sovražstvo je navadno slepo in tako so slepi tudi naši nasprotniki. V svojem srdu pa ne vidijo, da so glavni zastopniki slovenskih koalirancev in poslanci deželnega zbora ravno eni in isti. In če bi hoteli dati slovenske koalirance v škripce, morali bi sami sebe vškripčiti. Tedaj iz tega razloga tudi ni nič. Morda pa se še drugje kaj najde. In res so našli naši Nemci, da so slovenski poslanci vrgli puško v koruzo, in pobegnili že, ko se je naznanil dr. Kinclov predlog. Možato bi baje bilo — tako nas učijo — da bi počakali debato in tam pokazali svojega moža in svoje razloge. Pa ubogi nasprotniki sami priznajo, da bi bilo vsako dokazovanje odveč, kajti jasno je bilo že od začetka, da se predlog sprejme. In ravno zato, ker je vsako delo proti tako zagrizeni večini bilo kar sprva nevspešno, so se naši poslanci odrekli daljnemu sodelovanju.

Da pa vedo pokazati naši poslanci svojega moža, bodo našim nasprotnikom imeli skoraj priliko pokazati in to na dostojnejšem mestu, kakor je torišče lažiliberalne in nacijsionalne nemške brezobzirnosti in zagrizenosti v štajerskem deželnem zboru. Sicer pa je vsa smer in nakana dr. Kinclovega kriččega predloga jasna kot beli dan. Razlogi za uvedenje slovenskih vsoporednic na celjski gimnaziji, ali če hočete za drugo gimnazijo v Celji, so tako preprosti in tehtni, da jim

je morala vlada ugoditi, če ni hotela biti očitna zaščitnica krivice. Ves čas, od kar obstoji celjsko vprašanje, videli smo sovražni nam nemški življenjski in boriti se za protirazloge, da zabranijo vstanovo slovenskih vsoporednic ali slovensko gimnazijo v Celji. Vse zastonj. Vse kar so zmogli, bil je samo hrušč in hrup, a vse prazna pena. In vendar so hoteli na vsak način dobiti veljaven protirazlog in bodisi še na tako umeten način. In res so napeli vse sile, da se izreče deželni zbor štajerski proti celjski gimnaziji. Potem bi se lahko reklo, deželni zbor protestuje z veliko večino proti celjski gimnaziji, zatorej je vlada ne sme dovoliti Slovencem. Da je ta nakana bila resnična in resna, kažejo nam najbolj novejšje izjave naših nemških nasprotnikov, ki zahtevajo, da vlada pred dejansko ustanovitvijo vpraša deželni šolski svet. Seveda, deželni šolski svet bo izjavil, da ni potrebe za slovenske vsoporednice ali celo za slovensko gimnazijo in je zatorej tudi ne bodi. Ker so udi deželnega šol. sveta pristaši protivnega nam nemškoliberalnega življa, tudi ne morejo dati druge izjave.

Obžalujemo pa, da so se štajerski konservativci zjediniili z liberalci in nacijsionalci, glede rezolucije, da naj vpraša vlada pri ustanovitvi kulturnih zavodov deželni zbor ali šolski svet. Kajti s tem činom niso postopali proti nam pravilno in pravično.

Deželni zbor je po večini nam nasproten, in so Slovenci s konservativci vred v manjšini. Če smo tudi prepričani o pravicoljubnosti konservativcev, nam vendar oni nikdar ne morejo pomagati, ker jih preglašja nasprotna nam liberalna in nacijsionalna večina. In če bi obvladalo to najnovejšje načelo, obvladalo bi proti našim težnjam in pravicam, in zakrivili bi ta položaj naši konservativni zavezniki.

Vse drugače bi bilo seveda, če bi imeli Slovenci in konservativci večino v deželnem zboru, ker bi potem lahko pomogli pravičnim zahtevam Slovencev do veljave. Sedaj pa se bodo vedno le zaničale kulturne potrebe našega naroda, kakor so se zaničale dozdale.

Značilno je tudi za naše deželne nasprotnike, da trdijo in razlagajo omenjeno resolucijo tako, da je ž njo deželni zbor štajerski odbil ustanovo slovenske gimnazije v Celji. To je bilo že naprej videti. In če se protivijo konservativci proti temu razlaganju, kličejo jim liberalci: saj ste tako glasovali.

Beseda o družbi sv. Mohorja.

Pozdravljena, o slavna družba,
Ti naša mati, naša dika!

A. Medved.

Ni ga na Slovenskem zavoda, za katerega bi bil bolj vnet olikani in priprosti Slovenec, nego je družba sv. Mohorja. Ona nam je v resnici mati, krog katere se zbirajo vsi zavedni sinovi in probujene hčerke našega naroda. Njene pre-

krasne knjige z isto radostjo in nasladi prebirajo v gospodskih hišah, kakor v bornih kmetskih kočah.

V bogatih hišah, kočah bornih,
V visokih krogih in priprostih,
O tvojih trudih neumornih,
O tvojih govorih krepostih!

Kedarkoli vzamem v roke družbine, knjige navda me izredno veselje, z njim pa zajedno upravičeni ponos, da imamo Slovenci tako veličastno družbo, kakoršne zastonj iščeš pri velikih narodih. V preteklih stoletjih kazala se je naša moč v junaški borbi „za krst častni i slobodu zlatnu“, sedaj pa se kaže v naši krepko se razcvitajoči prosveti in omiki, katere najsi-jajnejša priča je družba sv. Mohorja.

Iz njenega velikanskega napredka se lahko vsakdo prepriča, da so bili nje ustanovitelji res možje po božjem in narodovem srcu. Njih plemenito delo spremlja dobrotni Bog z obilnim vsakoletnim blagoslovom. Slava zato in večni spomin rajnim utemeljiteljem Mohorjeve družbe, Slomšek, Einspielerju in Janežiču!

Bliža se že zopet čas, ko bodo od vseh stranij naše ožje domovine, iz drugih slovanskih in neslovanskih krajev, celó iz daljne Amerike, iz Egipta in iz Palestine prihajale polne nabilne pole v prekrasni družbini dom v Celovec. Družba zasluži, da se posebej bavimo ž njo ter i letos opozorimo vse rodoljube na njo, da je ne pozabijo osobito tam, kjer še ni primerno razširjena.

Da je lansko leto res v obilni meri izsipalo nebo svoj blagoslov na družbo, o tem priča 8554 udov, ki so na novo pristopili družbi, tako, da že sedaj šteje 65 952 udov. Tolikega napredka se ni nihče nadejal. Naša lavantinska škofija je lansko leto imela za 1027 udov manj nego prejšnje leto; treba ji je bilo ta zaostanek zopet poravnati. Pa ga je tudi poravnala in še jako častno, kajti letos šteje 3618 udov več od lani, tako, da je vseh Lavantincev sedaj skupaj že 21.835. Napredovale so vse dekanije, kar je razvidno iz naslednjega pregleda:

Dekanija	Število duš	Število udov	na 100 duš	prirastek udov v 1894
Slov. Bistrica	25.314	1280	5	+242
Braslovče	14.593	976	6,7	+117
Brežice	32.777	1209	3,7	+313
Celje	24.739	1312	5,3	+187
Dravsko polje	18.087	939	5,2	+209
Gornjigrad	16.857	980	5,8	+ 69
Jarenina	13.705	452	3,3	+ 67
Konjice	20.561	902	4,4	+152
Kozje	20.903	988	4,7	+155
Laško	28.044	1303	4,6	+184
Sv. Lenart v Sl. gor.	20.740	1086	5,2	+ 20
Ljutomer	28.460	1674	5,9	+408
Maribor l. breg	32.480	851	2,6	+128
Maribor d. breg	18.693	452	2,4	+ 88
Marnberg	10.168	202	2	+ 44
Nova cerkev	16.289	740	4,5	+161
Ptuj	31.998	1307	4,1	+277
Rogatec	18.747	658	3,5	+ 38

brez spremljevanja orgelj peli, kajti izmed njih nisem nobenega smatral sposobnim za orglje. Ko pa je zvonček pred žagradom zazvonil, usedel se je k orgljam kmečki fant z žuljavimi, ogorlimi rokami. — Ta fant je tisti skladatelj-umetnik, o katerem je pisal „Cerkveni Glasbenik“ l. 1894. mej drugim to-le: „Ali ni škoda, da mora tako nadarjen skladatelj hoditi za oralom!“ Po opraviilu podal sem se k njemu. Peljal me je na podstrešje, kjer ima svoj glasovir. Račil mi je pokazati svoje umotvore. Sam je uže izdal in založil 4 zvezke. V rokopisih pa še ima veliko število raznovrstnih skladb. Mej temi je zbirka šolskih pesmij (50). Nek skladatelj-mojster obljubil mu je, da jih sprejme v svojo zbirko (šolskih pesmij), katero namerava izdati; a do danes ni se še zgodilo niti eno niti drugo.

V nekej drugej vasici našel sem skladatelja, kateremu se klanjajo vsi skladatelji slovenski. Kaj je neki izvabilo tega umetnika v ta pusti kraj? Kaj mu neki more vzbujati v takem kraju fantazijo? No, saj vémo, kakó je. Malo sva govorila; moral je iti izpolnjevati svoje dolžnosti. Ta mož storil je uže neizmerno mnogo za slovensko glasbo, a ne poznamo ga še povsem, kajti nikdo ni še zbral njegovih udov, a še več je skritih nebelodanjenih.

Na morskej obali našel sem skladatelja, čegar skladbe hvalijo vsi slovenski časniki po načinu, kakor da bi šlo za stavo, kateri bode boljše hvalil. To pa je tudi vse kar storijo za-nj. Ali je morda to kakšna podpora, da se njegove pesmi povsod rade pojo? Povedal mi je, da je uže toliko novcev „zabil“ v svoje skladbe, da se mu ne ljubi več delati na tem polju. Ako pomislimo, kako pičli so njegovi dohodki in da ima skrbeti za svojo družino, tedaj pač lahko rečemo, da stori ta mož več za svojo umetnost, nego za-se in svoje.

Na Krasu tam, kjer se dobiva najlepši rezani kamen, bival je glasbenik, imajoč prav dobro službo. Hoteč posvetiti se popolnoma svojej umetnosti, popustil je službo ter se podal na konzervatorij. Dal Bog, da nikdar ne bi obžaloval tega koraka!

Na vipavskem službuje mož, ki noč in dan premišljuje, kako bi mogel vzleteti tje, kjer bi se mogel posvetiti zgolj glasbi, za katero je rojen. Ravno te dni našel sem na nekem vsoporedu njegovo skladbo.

V Šaleški dolini na Štajerskem biva glasbenik, ki tudi hodi za oralom, in vendar imamo v „Lavoriki“ eno njegovih skladb, katero povsod

radi pojó. Koliko umotvorov pa ima v rokopisih, tega ne morem tukaj navesti. Omenim še samó, da ima prav mnogo kompozicij za citre, gosle in glasovir.

Razven navedenih poznam še mnogo sinov matere Slovenije, ki posvečujejo svoje moči glasbi, pa čemú bi navajal več slučajev, ker itak njihova imena zamolčim. Vem tudi, da vsi ti moji znanci niso skladatelji-mojstri, kakor tudi niso vse ptice-pevke „slavčki“, ali škrljančkovo petje nam tudi mnogokrat ugaja, ko slavček molči!

E, kam sem zabredel: od skladateljev k ptičem-pevcem. Naj bo, saj se skoraj prvim, kakor drugim njihova umetnost in trud enako plačujete, in sicer samo z občudovanjem in pohvalo. Ali nam Slovencem res ni mogoče kaj več storiti za te može? O, da! saj smo uže večkrat pokazali, da ljubimo petje, posebe umetno petje nad vse. Le pomislimo, kaj smo storili za „Slavjansky-ja“. Koliko stotakov je odnesel od nas. S kakim navdušenjem smo mu ploskali, ko je pel naše pesmi „Naprej“ in dr. Koliko pa donašajo našim skladateljem posamezne skladbe? Kateri umetnik je večjega plačila vreden ali skladatelj ali pevec? Po mojem mnenju skladatelj. In vendar smo doslej še bore malo za naše

Šaleška dolina	12.940	695	5.4	+123
Šmarje	27.645	1135	4.1	+166
Šmartin	16.807	739	4.4	+180
Velika Nedelja	19.829	979	4.9	+ 94
Vuzenica	8.189	319	3.9	+ 75
Zavrč	17.308	638	3.6	+155
Lavantinska škofija	495.873	21.835	4.4	+3618

Slovencev je na Štajerskem po zadnji ljudski štetvi 400.367, sekovska škofija šteje 395 udov, tedaj ima družba na Štajerskem 22.230 udov, in pride na 100 Slovencev povprečno 5.5 Mohorjanov. Najmanj štirje od 100 ljudij bi morali biti povsod pri družbi, ali kakor nam ta pregled kaže, še niso v dekaniji brežiški, jareninski, v obeh mariborskih, marenberški, vuzeniški in završki. Potemtakem še družba lahko znatno napreduje pri nas. Naj bi druge dekanije posnemale dekanijo braslovsko z blizu 7 in ljutomersko s 6 Mohorjani od 100 prebivalcev.

Zanimiva je statistika posameznih župnij. V naslednjem bom navedel vse tiste župnije, kjer še niso štirje od 100 ljudij pri družbi. Najslabše stoje o tem oziru: Sobota (0.5), Spodnja sv. Kungota (0.7), Sv. Magdalena v Mariboru (0.8), Špitalič (0.9), Sv. Rok pri Rogatcu (1), Marenberg (1.2), Pernice (1.5), Kalobje (1.6), Muta (1.7), Gornja sv. Kungota (1.8), Bizeljsko (1.8) in Svičina (1.9). Nekoliko boljše: Šmartin na Pohorju (2.5), Črešnjevce (2.9), Majšberg (2.8), Kapele (2.9), Rajhenburg (2.8), Zabukovje (2), Sv. Jurij na Pesnici (2), Stranice (2.9), Dobje (2.4), Jurjev kloster (2.3), Selnica (2.5), Kamnica (2.8), Lembah (2.2), Remšnik (2.7), Sv. Jernej v Radvanji (2), Frankolovo (2.4), Sv. Jošt na Kozjaku (2.7), Hajdina (2.9), Sv. Ema (2), Bele vode (2.4), Zgornja Ponikva (2.4), Sladka gora (2), Zibika (2.9), Št. Ilj pod Turjakom (2.6), Sv. Florijan v Doliču (2.3), Sv. Peter (2.5), Vel. Nedelja (2.5), Sv. Lenart pri V. Ned. (2), Sv. Primož na Pohorju (2), Sv. Vid niže Ptuja (2.9) in Sv. Trojica v Halozah (2.5).

Naslednje župnije imajo 3—4 ude od 100 ljudij: Sv. Venčesl (3.5), Sromlje (3.1), Artiče (3.2), Dobova (3.9), Sv. Jakob v Galiciji (3.7), Jarenina (3.9), Zreče (3.7), Kebelj (3), Loče (3.9), Sv. Vid pri Planini (3.5), Zagorje (3.4), Laško (3.7), Loka (3.4), Sv. Janez v Razboru (3.4), Sv. Rupert v Sl. g. (3.5), Sv. Ana na Krempingu (3.5), M. Snežna (3.9), Sv. Barbara pri Vurbergu (3.3), Sv. Lorenc na K. žel. (3.4), Sv. Ožbolt (3.7), Vojnik (3.6), Sv. Marko niže Ptuja (3.9), Vurberg (3.7), Sv. Križ pri Slatini (3.5), Kostivnica (3.6), Dramlje (3.7), Žusem (3.2), Sile (3.8), Staritrč (3.9), Sl. Gradec (3.8), Sv. Vid (3), Vuzenica (3.5), Trbonje (3), Sv. Anton na Pohorju (3.5) in Sv. Andrej v Leskovci (3.8).

Te župnije sem navedel zategadelj, da ne pozabijo dokler je čas, popraviti nedostatek ter primerno napredovati. Da je to mogoče, navedem v naslednjem v vspehoboden vzgled vse tiste župnije, kjer pride po 7 in še več udov na 100 ljudij. Te uzorne župnije so: Gornja Poljskava (9.7), Spodnja Poljskava (7.6), Št. Pavel v Savinski dolini (8.9), Sv. Andraž pri Polzeli (12.4), Šmartin na Paki (7.2), Zalec (8.7), Celje (7.2), Gotovlje (8), Sv. Peter (9), Marija Nazaret (9.4), Šmihel nad Mozirjem (9.2), Solčava (9.6), Skomre (8.2), Sv. Jernej (8), Podsreda (7), Sv. Miklavž v laški dek. (14), Sv. Trojica v Sl. g. (8.2), Negova (8.5), Sv. Bolfenk (9.7), Kapela (9), Sv. Križ nad Mariborom

skladatelje storili. „Glasbena Matica“ stori sicer, kolikor ji je največ mogoče, pa to ne zadostuje; kajti naši skladatelji so tako produktivni, da njim skladbe kar izvirajo. In ako se skladbe ne obelodanijo, se pozgube in zgubljene bodo za vselej. Zato predlagam:

a) V večjih mestih, kjer obstoje pevška društva, naj se prirede vsako leto 2—4 „umetnostni koncerti“, za katere naj pošljejo slovenski skladatelji vsak po eno pesem.

b) Slovenski pevci naj se naprosijo, da bodo pri teh koncertih brezplačno peli.

c) Čisti dohodki naj se vporabijo v to, da se odkupé od slovenskih skladateljev pesmi, da jih „Glasb. Matica“ hrani, sčasoma obelodani in takó otmé pogubi! —

Na tak način podpirali in spodbujali bodo naše slovenske skladatelje tudi tisti ljubitelji slovenskega petja, ki sicer niso muzikalični, in od katerih ne moremo zahtevati, da bi kupovali note!

(8), D. M. v Pučavi (7.2), Dobrna (7.2), Sv. Lovrenc v Sl. g. (7), Št. Ilj pri Gradiču (8.9), Sv. Daniel v Razboru (8), Podgorje (9) in Ormož (7).

Kakor je med dekanijami gledé na razširjenost družbe prva braslovška, tako je med župnijami šmiklavška v laški dekaniji, kjer pride na 100 ljudij že 14 udov; drugo mesto zavzame Sv. Andraž pri Polzeli z 12 udi. Vsa čast in slava neumorno delujočim preč. gg. poverjenikom, katere naj bi obilno posnemali poverjeniki zgoraj omenjenih župnij, da se i tam primerno pomnoži število mohorjanov!

Da bo pregled popolen, naj še navedem župnije, v katerih je od lani poskočilo število udov najmanj za 50 in sicer: Teharje 50, Nova cerkev 55, Škale 60, Šmartin pri Sl. Gradcu 64, Mala Nedelja 65, Gornja Poljskava 74, Trbovlje 71, Kapela 72, Pišce 77, Sv. Lorenc v Sl. g. 83, Sv. Peter v G. Radgoni 96, Sv. Barbara v Halozah 93, Ljutomer 109 in Sv. Peter in Pavel v Ptui 112.

Padlo je število udov v župnijah: Reka za 3, Šmartin za Dreto 1, Sv. Jurij na Pesnici 8. Sp. Sv. Kungota 1, Loče 5, Buče 4, Dobje 9, Sv. Miklavž 4, Jurjev kloster 7, Dol 16, Sv. Rupert v Sl. g. 16. s. Trojica 20, M. Snežna 8, Selnica 4, Sv. Marko 1, Sv. Križ pri Slatini 30 (!), Šoštanj 11, Dramlje 5, Ponikva 2, Zusem 1, Sv. Vid pri Sl. Gr. 4, Sv. Trojica v Hal. 2 in Leskovec 3.

V sekovski škofiji (395 udov) je število poskočilo od lani za 85 udov in se posebno Radgona odlikuje, kajti od 1007 tamošnjih Slovencev jih je letos že 92 Mohorjanov. V somboteljski škofiji zaznamovati nam je le majhen prirastek 48 udov. Ogerskih Slovencev je po zadnji štetvi 70.658, od teh nekaj čez 50.000 katoličanov (ostali so luterani). Družba bi lahko tu imela lepo število udov, ko bi ti viteški Madžari ne zatirali tako ubogih Prekmurcev; kajti sedaj še je komaj vsak 200. Prekmurec Mohorjan. Trdno upamo, da v bližnji bodočnosti tudi v ogrski Sloveniji zavlada živahnejše narodno gibanje in zanimanje za slovenski jezik in omiko in s tem i za Mohorjevo družbo.

Iskreno želimo, da bi mogli bodoče leto poročati le o družbinem napredku, kateri naj bi bil vsakemu Mohorjanu na srcu. Vsak ud naj se potruži, da pridobi sosede in prijatelje družbi, ki še niso nje udje. Tako bo delo preč. gg. poverjenikom, ki imajo že itak dovolj posla, močno olajšano, zajedno pa družbi povsod napredek zagotovljen.

Prelepe letošnje knjige so gotovo vsakega uda razveselile, posebno „Zgodbe sv. pisma“ s prekrasnimi slikami. Vem, da je mnogim žal, da niso pristopili, vem pa tudi, da se bodo še mnogi radi te knjige letos vpisali. Koledar nam s svojo veliko obliko ugaja, želimo pa, da prinese prihodnji „koledar“ zopet letos močno pogrešani zanimivi „Razgled po svetu“. Za bodoče leto obljubila nam je družba zopet 6 krasnih knjig; takrat dobi tudi naša nadobudna mladina svojo knjigo „Pod lipo“, otroške pesmi in povesti. Stariši, ki še niste pri družbi, ne pozabite svojih ljubih otročičev in naredite jim veselje s to knjigo. Družba naša res uzorno skrbi za vse stanove: oskrbela je našim mladeničem „Zivljenja srečen pot“ in dekletom „Krščansko devišstvo“, a tudi otrokom hoče v bodočem letu podati zabave in pouka.

Kdo bi se pač sedaj ne vnel za te in ne deloval za tvoj vsestranski napredek, ti naša mati, naša dika? Zbrala si razkropljene sinove in hčerke naroda našega in je združila pod svojim okriljem ter je navdala z narodnim ponosom in z gorečo ljubeznijo do Boga in domovine. Tvoj duh, duh katoliški in duh slovenski, prešinja tvoje ude.

Ti vnešaš upanje, da z neba
Srečnejša doba nam napoči;
Le delati je uztrajno treba
In prósiti Bogá pomoči.

Dobrotni Oče nebeški i nadalje spremljaj tvoje velepomembno in prekoristno delovanje za vero, dom, cesarja s svojim obilnim blagoslovom. Kakor doslej, naj tudi odslej še vse močnejše in krepkeje

Budi nas knjiga tvoja zlata,
Da v bratovski ljubezni vroči
Objel bi brat ob Savi brata
Ob Dravi, Muri in ob Soči!

Ciriljev.

Celjske novice.

(Vstanova v proslavo 50letnice vladanja presvitlega cesarja). Kakor je „Domovina“ uže zadnjič poročala, namerava se za to, ker se štajerski deželni poslanci niso mogli več vdeležiti seje deželnega zbora, v kateri se je sklepalo o ustanovah v proslavo 50letnice vladanja našega presvitlega cesarja, zbirati denar za ustanovo, iz katere bodo dobivali podporo slovenski vseučilišni dijaki, ki hočejo vstopiti v državno službo, tako dolgo, da dobe plačo kot državni uradniki. Kakor čujemo izdal se bode v kratkem dotični oklic; pričakuje se pred vsem od vseh občin, od okrajnih zastopov, posojilnic ter hranilnic, in tudi od drugih odličnih ljudi, da bodo svojim dohodkom primeren znesek namenili v ta velevažen namen, s katerim se ob enem na najlepši način pokaže ljubezen in udanost slovenskega naroda presvitlemu cesarju.

(Zabavni večer „Narodne čitalnice“ v Celju). V nedeljo dne 17. t. m. priredila je celjska čitalnica v svojih društvenih prostorih svoj zadnji zabavni večer v tem predpustu. Kakor poprejšnji zabavni večeri; se je tudi ta prav dobro obnesel, tudi ta večer zbralo se je mnogo odličnega občinstva v čitalničnih prostorih. Odlikoval pa se je zadnji zabavni večer od poprejšnjih po svojem posebno raznovrstnem in zanimivem programu. Veselo-igra „Garibaldi“ se je prav dobro igrala. Vsi igralci kazali so, da dobro razumejo svoje vloge. Z burnim in dolgotrajnim ploskanjem jim je izražalo občinstvo svojo pohvalo. Mešani in ženski zbor rešila sta svojo ulogo tudi v popolno zadovoljnost občinstva. Posebno prijetno iznenadil nas je kvintet na lok, ki je iz Zidanega mosta prihitel društvu na pomoč. Njegova prednašanja so nas tembolj razveselila, ker imamo v Celju le malo kedaj priliko slišati dobro godbo na lok. „Stotnik in njegov sluga“ pa sta s svojim nastopom prouzročila toliko smeha, da smo se za celi letošnji pust že naprej dovolj nasmejali.

(Preč. oo. lazaristi v Celju) imeli bodo od 1.—10. sušca duhovne vaje v Cirkovcih. Od 16.—25. sušca sv. misijon v Ločah. Od 29. sušca do 7. aprila sv. misijon na Muti.

(Za ustanovitev slov. gimnazije v Celju) vložili ste peticije v zadnjem času še tudi občine Marija Reka v Vranskem okraju in Dobje v Kozjanskem okraju.

(Da je bila to dobra taktika naših poslancev), da so izstopili letos iz deželnega zbora, potrjuje srd nemških liberalnih glasil, osobito „N. Fr. Presse“, ki so ostro napadala naše poslance, posebno brata dr. Josipa in Miho Vošnjaka. Zlasti na g. Miho Vošnjaka ima „nova Preša“ veliko piko. Nemški izrek pravi: Ni najslabši sad, ki ga glodajo ose.

(Obsojen je bil) pri okrožnem sodišču v Celji na 3 mesece zapora V. Krainc, kompanijon Pepi Rakuscha. Koliko enakih žrtev je provzročil s svojim sramotnem počenjanjem Pepi Rakusch nam ni znano — a gotovo to ni edina žrtev tega bivšega celjskega mestnega očeta. Bog nas varuj takih nesramnikov!

(Na smrt obsojen) bil je dne 4. t. m. pri porotnem sodišču v Celji, mizarski pomočnik Alojzij Turkuš zaradi roparskega umora. Novembra meseca je namrač umoril in oropal kovaškega pomočnika Štefana Ferberja.

(Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj) imelo je dne 2. febr. t. l. v celjski okoliški šoli svoj mesečni zbor, pri katerem se je odobril lanski društveni račun ter razgovarjalo o dveh dopisih učiteljske „Zaveze“. Po daljšem jako zanimivem razgovoru, prešlo se je skoro soglasno preko njiju na dnevni red. Ta je pred vsem obsegal govor g. B. Kregar-ja o trtoreji in lesnem cepljenju. Jako podučen govor podpiral je g. govornik s praktičnim razkazivanjem na trslih, katere je prinesel s seboj. Nato razgovarjali smo se o preosnovi uradnih šolskih tiskovin. Izrečene in sprejete želje poslali smo okr. š. nadzorniku g. Iv. Ranner-ju v Ptui, ki ima nalog zbirati take sklepe ter jih potem predložiti vis. c. kr. dež. š. svetu v rešitev. Konečno sklenilo se je, da praznuje naše društvo letos slove-

sno 25letnico svojega obstanka, volil se je poseben odbor (Brezovnik, Brinar, Kregar), ki ima vse potrebno premisliti ter potem svoje sklepe društvu predložiti. — Veselilo nas je, da se je tega zbora udeležilo tako lepo število (23) udov in 2 gosta (g. O. Vobič iz Polskave in g. F. Roškar iz Šmarja), toda, ko bi Griže ne bile poslane vse svoje štiri sokole, zastopana bi bila probujena Savinska dolina zopet le po enem edinem tovarišu! — Lepo se je obnesel laški okraj! Iz najoddaljenejših hribovskih krajev prihiteli so vrli učitelji v krog svojih tovarišev-prijateljev. A „čudo golemo“ je, kako so se nekateri kraji gledé daljave in komunikacije obrnili zadnja leta na slabo. „V letih minulih“ prihajali so tovariši iz D., K., P., Z. Sv. R. i dr. lahko in pridno k društvenim zborovanjem, a zdaj pa — „ni mo goče!“ — A kaj naj porečem še le o naših preljubeznivih tovarišicah! 15 jih je v celjskem in 14 v laškem okraju, a pri društvu smo jih videli, kaj mislite koliko? No, kako štejete prste na svojih rokah? Mislim tako: ko porečete „ena“ vpognete meziniec, ko porečete „dve“ vpognete prstanec itd. A kaj bi dalje pravil, vsaj bi vam niti mezinca ne bilo treba vpogniti, ko bi jih začeli šteti na prste! — Ne vem kaj je temu uzrok, ali so te tovarišice že tako popolne, da ne potrebujejo nobene spodbuje, ali jim le ni do ničesar mar ali kaj? Kako drugače je to v drugih okrajih, kakor berem po raznih časnikih! Pa kaj bi se še dalje s takim neplodnim premišljevanjem glavo trl, ko pa vem, „da ima ljubi Bog pač različne goste na svetu!“ —

Spodnje-štajerske novice.

(Premembe pri č. duhovščini). Premesčen je č. g. Mat. Meznarič, kaplan v Št. Urbanu pri Ptui, v Jarenino; č. g. Jos. Gunčer, provizor v Ljubnem, kot kaplan v Žalec; č. g. J. Stabuc, provizor v Št. Urbanu, je ondi zdaj kaplan. — Umrli je vlč. g. Jos. Simonič, bivši dekan pri Sv. Juriji v Ščavnici.

(Bralno društvo v Laškem trgu). Hvaležni moramo biti svojemu „Bralnemu društvu“ za njegovo delovanje. Ono nam je priredilo že mnogo izbornih dramatičnih predstav in zabav, ki so bile vselej dobro obiskane, a „veselica“, ktero je društvo priredilo dne 17. svečana, se nam je zdela, kar se tiče točnosti, veselosti in navdušenosti, najboljša. Čeprav je ta dan ledeni sever neusmiljeno bril po obrazih, vendar je bila prostrana dvorana Kukčeve pivarne polna. Videti je bilo izven slovenske domače inteligence tudi goste iz Trbovelj, Zidanega mosta, Sv. Jederti, Rečice, Sv. Lenarta, Sv. Ruperta itd. v lepem številu. Predstavljali ste se igri „Kje je meja“ in „Ravna pot najboljša pot“ tako dobro, da bi, če spregledamo nakatere malenkosti, naši diletantje lahko nastopili z dobrim vspehom tudi v mestnih gledališčih. Po predstavi je pel domači moški in mešani pevski zbor, kakor tudi srčno nežna ženska dvojica lepe pesmi. Iz vseh nastopov je bilo razvideti, da so cenjene gospodične, gospe in gospodje bralnega društva v Laškem trgu jako marljivi in navdušeni za društveni napredek. Ne samo, da pojó in predstavljajo igre brezplačno, temveč oni si še oskrbujejo na svoje troške različno potrebno obleko ter se učé z neumorno vstrajnostjo svoje težke vloge. Zato se jim pač vselej izraža najsrčnejša zahvala in spoštovanje s priznanjem, da vselej radi sledimo njihovemu vabilu, dobro vedoč, da se ondi navžijemo veselja njihovega požrtvovalnega truda. Sodelujoče gospodičine, gospe in gospode pa naj navdaja prijetna zavest, da, svojo marljivostjo in požrtvovalnostjo utrjujejo v nas narodno zavest ter slabé nasprotje naših nasprotnikov, kajti ti so že opazili moralčno moč našega napredka; zato jim je postalo tesno pri srcu. Torej le vstrajno naprej! Mnogo veselosti je vzbudila ta večer „Praška godba“. Kakih 12 oseb obojega spola je nastopilo na óder s svojimi papirnimi godáli. Navdušeno izzvani so morali svojo godbo onavljati. A ko so papirnata godála zasvirala „Hej Slovani“ in „Naprej zastava Slave“, tedaj se je vse zbrano občinstvo pridružilo k godbi s petjem iz polnega grla. S posebnim zadoščenjem je treba tudi omeniti pevsko društvo „Zvon“ iz Trbovelj, ki je ta večer prvokrat nastopilo na

našem odru ter pelo jako točno nekatere hrvatske in slovenske pesmi. Posebno pozornost so vzbujali ti pevci radi svojega točnega izgovarjanja besed, ki je jeden glavnih pogojev lepega petja. Osebito so se nam v tem pustnem času dopadali ponarejeni nosovi, katere so si natikali, ko so zapeli smešno a lepo pesem o nosu, rekoč: „Kaj človek bi brez nosa bil itd. ha, ha, ha, ha!“ z burnim ploskanjem izzvani, so morali svoje pesmi ponavljati. Gg. pevci zaslužijo za svojo marljivost, trud požrtvovalnost toliko večjo hvalo, ker so morali do zjutraj čakati na vlak, ki jih je odpeljal v ljube Trbovlje. Z združenimi močmi se da res mnogo doseči, zato bi lahko bralno društvo svoj delokrog razširilo tako, da bi tudi v drugih krajih laškega okraja prirejevalo enake veselice n. pr. na Zidanem mostu itd.

(Sv. Krištof nad Laškim trgom). Čudno se Vam bo zdelo, gospod urednik, da nas je celjski nemški listič pred kratkim tako imenitno pohvalil. Meni se pa to nič čudno ne zdi, pač pa me je sram. Dne 27. januarja so se namreč naši občinski očetje pogovarjali zaradi nove gimnazije, in g. župan predložil peticijo za tako v Celji. Da bi bili videli, kako je na to začel g. odbornik Jožef Hofbauer iz Hrastnika se jeziti, češ, kaj je treba še več šol, jih je itak že preveč; pa še slovensko — s to „špraho“ se še do Marburga ne pride itd. Stavim glavo, g. urednik, da uganem, kaj si zdaj Vi mislite, Vi si mislite, da je zdaj kateri drugi odbornik ali svetovalec vstal, in če tudi ne tako hudo, pa mirno razložil stvar, za ktero se gre; da ja družega ne prosijo kakor to; da če bode gimnazija dovoljena, naj jo napravijo v Celji, ne pa v Tremarjih ali v Hrastniku. Pa ste se zlo zmotili; g. urednik — vsi so bili tiho, peticijo pa skrili. O ti jogarska korajša. Pristaviti še pa moram, da tisti odbornik, ki bi si bil upal več pojasniti, se seje ni mogel udeležiti. Pa še nekaj bi Vas rad vprašal, če veste Vi za kak tak paragraf, kateri bi prepovedal našemu g. nadučitelju — zdaj je menda kar učitelj, ker mu je vse spoštovana in delavna gospica učiteljica na svečnico — ušla — po šolarjih starišem pošiljati politične liste, če tudi brezplačno. On dobiva namreč iz Maribora cel zavitek „Štajerskega kmeta“ v katerih se zanikuje vera, blatijo duhovniki in se zasmehuje naš narod in jezik, potem pa sam napravi naslov na posameznike in razpošilja. Če pa Vam ni znan tak paragraf, pa pri priložnosti gospoda nadzornika poprašajte.

(V Konjicah) je v nedeljo občni zbor „Kat. pol. društva v Konjicah“ izrekel z navdušenjem slovenskim štajerskim poslancem popolno priznanje za njih odločno postopanje v deželnem zboru graškem ter jim za bodočnost obljubil najkrepkejšo podporo. Sklenila se je soglasno prošnja za slovensko gimnazijo v Celji. Dr. J. Serbec poročal je o delovanju deželnih poslancev in dokazal potrebo izstopa iz deželnega zbora. S trikratnim živio-klicem na cesarja se je izvrstno obiskan zbor zaključil.

(Šmarje pri Jelšah). Posojilnica je imela v nedeljo dne 3. t. m. svoj glavni zbor, h katerem se je zbralo lepo število zadrušnikov. Po sebn zahvalno omenimo prisotnost skoro vseh članov nadzorništva. Poročilo načelstva se itak priobči med raznimi gospodarskimi novicami; iz njega le posnamemo, da kaže posojilnica v še le drugo upravno leto lep napredek, ako v poštevek jemljemo njen delokrog, omejen le na domač okraj, ki je baš razupit med gmotno najbolj propadljivi. V načelstvu je bil namesto odstopivšega gosp. Jern. Štabuca enoglasno voljen č. g. Alojz Kreft, župnik na Ponikvi. Nadalje še izreče zbor zahvalo g. dr. Kartin-u za brezplačno prepušitev sobe v poldrugem letu, načelstvu pa za njegovo brezplačno, vestno delovanje. Po resnem delu je treba razvedrila; zato je čitalnica priredila isti dan zabavni večer, katerega so se razun domačinov udeležili vsi pri zborovanju navzoči kmetje iz okraja. Pri rujnej vinske kapljici so se ob splošnem veselju in navdušenosti vrstile razne napitnice in narodne in druge pesmi, katere so domači pevci kaj dobro prednašali. Posebno nas je še kratkočasil g. Senica iz Ponkvice, z mičnimi malo znanimi pesmicami. Držeč se načela, spomni se pri vsakej priliki dične naše družbe sv. Cirila in Metoda, smo nabrali čez 10

gld. za „Velikovsko šolo“. Pozno v noči smo se prav „židane“ volje ločili z željo, da bi se še večkrat tako dobro imeli.

(Častnim občanom) izvolil je občinski odbor v Veliki Pirešči jednoglasno preč. gosp. Jožefa Kuneja, župnika na Zgornji Ponkvi v seji dne 30. januarja t. l. vsled mnogih zaslug v krajnem šolskem svetu, kakor tudi zaslug kot dušnega pastirja.

(Poštni pečat v Radmirji) ima samo nemški napis in to Trautmannsdorf. Živa duša v Savinski dolini ne pozna tega imena in vrag vedi, kako so ga „pogrunтали“. Menda bode vendar občinski zastop ukrenil kaj proti takemu pačenju lepih slovenskih imen.

(Iz brežkega okraja) se nam piše. V zadnjem dobi kolovrati po brežkem okraju tukajšni agent znanega nemškega zavarovalnega društva graškega g. K. del Cott, šunta in bega kmete za bodoče volitve v okrajni zastop in zlorabi celo poštena imena znanih brežkih rodoljubov, češ, da so vsi jedini z njim in da bodo volili po njegovej volji; človeče se šopiri, kakor bi nosilo osodo okrajnega zastopa v svojem žepu. Kmetje! pozor na take hujskače in pokažite jim, kar jim gre — vrata! —

(Iz kozijanskega okraja). Narodnostne razmere v tem okraju še zmerom dremlejo. Z ene strani se nemškutarji ne morejo bahati, da bi njih stvar pri nas napredovala; Slovenci pa na drugi strani tudi ne morejo reči, da bi bili kaj znatnega priborili. Okrajni zastop je v polovičarskih rokah; vsled tega tudi okrajni šolski svet. Naš kozjanski trg je polovičarsk, kakor še marsikateri drug trg in še kaka vas našega okraja. Le v Št. Petru, kjer je bila prava zalega nemškutarska, se je na boljše obrnilo, odkar je tu sem došel odličen slovenski domoljub. — Učiteljsko društvo kozjanskega okraja je predložilo svoje pravila slavni vladi v slovenskem jeziku v potrjenje. Kadar bodo ta pravila potrjena, utegne se društvo pridružiti „Slov. učiteljski zavezi“, kar bode delalo čast učitelstvu kozjanskega okraja. Da se niso naši učitelji že prej tega zavedali, kriva je bila deloma njih raztresenost in njih majhno število, deloma prejšnja móra, nadzornik A. Veliko učiteljev itak še zdaj ni v tem okraju, kjer je mnogo izpraznenih in nenastavljenih mest, osebito podučiteljskih služeb. — Škoda je tudi to v našem okraju, da nemamo narodnega denarnega zavoda. Okrajna hranilnica v Kozjem ni sicer v rokah naših nasprotnikov, a vendar vedno nemško uraduje. Zato rodoljubje že premišljujejo, kje bi se v našem okraju ustanovila slovenska posojilnica. Skoro gotovo se bode to narodnjakom v Planini posrečilo.

(Pri Sv. Lenartu v Slovenskih gor.) bodo zidali za 30.000 gld. novo šolsko poslopje. Kdor hoče delo prevzeti, naj se oglasi do 4. marca t. l.

(Občinske volitve). V Vuzenici so Slovenci dne 7. t. m. sijajno zmagali v III. razredu; v Velenju pa prvokrat dne 8. t. m. v vseh treh razredih. Pri Kapeli blizu Radgone pa so dali vsem „Bračkijancem“ že davno zaslužen slovo.

(Katol. delavsko društvo) z nemškim-slovenskim oddelkom, se bode kmalu v Mariboru ustanovilo. Društvena pravila so se že odposlala v potrjenje o. kr. namestnji v Gradec.

(Ormoška ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda) je pri svojem občnem zboru izvolila gospo Roze Mikl za predsednico, gospo Angelo Porekar za podpredsednico, gospo Ivanko Kranjc za tajnico in gospo Marijo Gomzi za denarničarko. Namestnica tajnice je gospa Marija Stupca in namestnica denarničarke gospodičina Anka Freuensfeld. Za zastopnico velike skupščine družbe se je izvolila gospodičina Terezija Magdič. Po občnem zboru so se v prijaznem krogu vršile navdušene napitnice in prepevale narodne pesmi. Zivile!

(Pri občnem zboru učiteljskega društva za ormoški okraj) volil se je sledeči odbor: Predsednikom g. Anton Porekar, nadučitelj na Humu, podpredsednikom g. Franc Vabič, nadučitelj na Runeču, tajnikom g. Avgustin Šabec, učitelj na Humu, blagajnikom g. Adolf Rozina, učitelj v Ormoži, odbornikom pa g. Ivan Košar in g. Josip Rajšp. Prvi nadučitelj pri Veliki nedelji, a drugi učitelj v Ormožu, pregledovalcem računov pa gdč. Lucija Gabršek, učiteljica pri

Svetinjah, g. Anton Sivka, nadučitelj pri Sv. Tomažu ter g. Strenkl, učitelj v Središču.

(Zborovanje središke podružnice c. kr. konjerejskega društva za Štajersko) je bilo dne 10. t. m. tak obilno obiskano, da je nastala skoraj gnječa v prostorih. Pa tudi ni čuda, odkar smo slišali, da pošlje c. kr. km. dr. gospoda Martina Jelovškega, živinozdravnika iz Braslovč, kot poslanca in da bode on govoril o konjereji, smo že komaj čakali, da slišimo tega strokovnjaka, kateri vsled večletnega delovanja med kmeti iz lastnihkušenj lahko podučuje. Le tako prednašanje zamore kmeta na odstranitev napak obrniti in da cele vrste nauk v svoj korist porabi. Vse je strmelo, ko je gospod Jelovšek, v to svrhu prignane konje, njih kopita začel obrezavati in kazal zakaj je potrebno kopito mladih konj v pozornosti držati itd. Javno izrekamo gospodu Jelovšku vso čast in zahvalo za njegov trud, ki si ga je zavdal s tako daljno vožnjo in tolikim govorom v prid kmetske konjereje. Vam Savinjanom pa čestitamo, ki imate tako izvrstnega Slovence-strokovnjaka med seboj! Središčani.

(Naše šole) Po poročilu deželnega odbora je na slovenskem delu štajerske dežele, torej med Slovenci že 9, reci devet čisto nemških ljudskih šol, 39 nemško-slovenskih in 209 slovenskih šol, na katerih se pa uči nemščina kot predmet. Ljubi Nemci, kaj hočete še več!

(Želje in predlogi za ponemčevanje). Da bi se dobilo več učiteljev nemškega mišljenja na Spodnjem Štajerskem, nasvetujejo modrijani štaj. deželnega odbora in zbora, da bi veliko nemških kandidatov se učilo s pomočjo deželnega odbora na učiteljišču v Mariboru, s pogojem, da bi potlej na Spodnjem Štajerskem bili nastavljeni. Šolska postava naj bi se tudi v tem obziru spremenila, da bi krajne šolske nadzornike imenoval deželni šolski svet. To bi bilo maščevanje na one narodne okrajne šolske svete na Spodnjem Štajerskem, kjer niso bili za ta častni posel nemškutarji postavljeni.

(Železniške zadeve v deželnem zboru). Obširno je bilo poročilo o železnicah v našem zboru, toda o njem velja pregovor: „Veliko krika, a malo volne“. Novega in kaj dejanskega se ni moglo niti ukreniti, niti poročati. Na Spodnjem Štajerskem je še vedno z nameravanimi progami križ. Za progo Velenje-Dravograd so udeleženci še vedno premalo zložili; pri progi Grobelno (St. Jurij) Slatina je pa ta zapreka, da se na hrvatski strani radi proge Slatina-Krapina še niso dognala potrebna pogajanja. — Sicer pa bi deželni odbor in zbor veselilo, ako bi se v teku let izpeljale še druge proge, n. pr. na Spodnjem Štajerskem proge: Pukla-Ptuj-Krapina, Maribor-Travnik (Wies), Polzela-Kamnik.

(Šolske zadeve iz deželnega zbora). Deželni zbor je za zboljšanje učiteljskih plač in v prospah ljudskega šolstva sledeče sklenil: 1. Ker ne more še učiteljskih plač po službenih letih posameznih učiteljev urediti, zato naj deželni odbor v sporazumni z deželnim šolskim svetom učiteljske plače četrte vrste pomakne v tretjo vrsto; to je vsi učitelji (učiteljice) naj imajo najmanj 600 gld. letne plače. 2. Vse učiteljske osebe, kateri so že najmanj 10 let kot stalni podučitelji oziroma podučiteljice služile, naj postanejo učitelji oziroma učiteljice. 3. Začasni podučitelji, oziroma podučiteljice tretjega plačilnega razreda dobé 80 gld. doklade. 4. Deželni odbor z deželnim šolskim svetom je pooblaščen pomakniti nekatere učitelje iz III. plačilnega razreda v II. plačilno vrsto. 5. Ročnih del učiteljice naj dobe tudi v počitnicah plačo. — S predlogi nemških konservativcev so nemški liberalci precej milostno postopali: so se že menda bali, da ne bi jim ti tako hrbta pokazali, kakor slovenski poslanci. Kakor znano, so nemški konservativci predlagali, da se osemletna šolska doba skrči na šestletno, in da se za tiste otroke, katerih stariši za šolske stroške nič ne doprinašajo, vpelje kakošna šolnina ali kakošni šolski davki. Ker so ti predlogi v nekem obziru opravičeni, niso jih nemški liberalci kar odbili, ampak izročili deželnemu odboru, da bode prihodnje leto o njih poročal. Med vrstami smo pa brali, da so nemški liberalci in nacionalci le zavoljo tega tako rahlo s svojimi konservativnimi tovariši postopali, da ne bi si še drugih nepri-

jateljv na glavo nakopali, in da niso nemški konservativci postali gledé Celja enacih misli s Slovenci.

(Glavna skupščina izvanakademične podružnice sv. Cirila in Metoda v Gradci) bila je dne 22. februarja t. l. gotovo od več kot 300 oseb obiskana. Imela je vsled tega lep vspeh in vrgla lepo svoto za šolo šolskih sester v Velikovcu na Koroškem. — V novo načelništvo izvoljeni so: dr. Fran Žižek, prvomestnikom, Anton Vamberger, tajnikom, Franc Hrašovec-oče, blagajnikom, namestnikom pa dr. med. Josip Weingerl, Stefan Brežnik in Matija Ljubša. Da podružnica uspeva, zahvaliti se mora spretnemu, taktnemu, marljivemu prvomestniku, zato je isti zopet jednoglasno izvoljen. Pri zabavnem delu, kateri je vse zadovoljil, so sodelovali: akad. društvo „Triglav“, akad. zabavno lit. društvo „Hrvatska“ in „Srba-dija“ in se posebno odlikovali gosp. Gojmir Krek, jurist, kot vodja srbs.-slovesk. orkestra, gospod Miha Podlesnik, vodja hrvats.-slovensk. tamburaškega zbora, — nadalje gosp. drd. med. Bela Stuhec in gospa Helena Padavič, kot solo pevci in gospica Riči Prus, kot spremljevalka na glasoviru. Zastopano bilo je tukaj poljsko akad. društvo „Ognisko“ v Gradci in hrvatsko akad. društvo „Zvonimir“ na Dunaji. Prihodna veselica bode baje dne 25. februarja v oni isti dvorani zvečer ob 8. uri.

(Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradci) sestavilo je dne 16. febr. 1895, voljeni odbor sledeče: Predsednik, med. M. Podlesnik, podpredsednik, med. Orosi. Kristan, tajnik, med. Ivan Zajec, blagajnik, med. Zmagosl. Supan, knjižničar, iur. Mart. Spindler, gospodar, med. Jos. Strašek, odb. nam., med. Jak. Frlan. Mesto med. Kristana imenovan je stalnim revizorjem med. A. Kunst.

Druge slovenske novice.

(Kranjski deželni zbor) se je proti koncu svojega zasedanja prav krepko lotil dela. Dognal je bil mnogo gospodarskih stvari n. pr. lovski zakon, pa tudi gledé slovenskega uradovanja in slovenskega šolstva je spregovoril odločno besedo. Deželnemu odboru je priporočil, da uvede slovensko uradovanje tudi s cesarskimi uradi in da se uvede na vseh nemških šolah v Ljubljani slovenščina kot obvezni predmet, da se vpelje več slovenščine v 5. in 6. razred kranjskih gimnazij in konečno, da se naj preustroji ljubljanska realka.

(Železniško svetovalstvo) se bodo vsled sklepa deželnega zbora sestavilo tudi na Kranjskem, da bode skrbelo za zidanje malih železnic, v prvi vrsti za belokrajinsko progo, za katero se je zopet poslanec Šuklje krepko potegnil v deželnem zboru.

(Za posojilnice) se je začel vendar enkrat zanimati tudi kranjski deželni zbor o priliki, ko je razpravljaj prošnjo za podporo nove posojilnice v Dobropoljah. Vsled poročila Nemca (!) Schafferja se je sklenilo, naj deželni odbor reši dotično prošnjo in tudi to yzame v pretres, ali kaže podpirati Raiffeisenove posojilnice. Ali ni mogel noben slovenski poslanec pri tej priliki ziniti besede, da je treba slovenske posojilnice podpirati, ne pa Raiffeisenovih?

(Vodovodi na Kranjskem). Na Kranjskem se je v poslednjih letih z deželno pomočjo napravilo veliko vodovodov, osobito na Notranjskem (pri Cerknici), v Ribnici in še v nekaterih manjših krajih. S pomočjo deželnega odbora se delajo priprave še za mnogo vodovodov: n. pr. v Novem mestu, Črnomlji, Kočevji, Logatci, v Ambrusu pri Žužemberku in drugod.

(Slovensko gledališče). V Ljubljani se je predstavljala na slovenskem odru izvirna slovenska opera „Urh, grof celjski“ („Teharski plemiči“). Opera v treh dejanjih. Spisal Anton Funtek. Uglasbil Viktor Parma. — Z veseljem naznanjamo lep vspeh, katerega je s tem najnovejšim delom dosegla izvirna slovenska opera. G. Viktor Parma pokazal se je nadarjenega in spretnega skladatelja.

(Mlinarski obrt na Kranjskem) tako peša, da je deželni zbor deželnemu odboru naročil, da v prošnji do osrednje vlade razloži neugodno stanje mlinarske obrti in prosi, da vlada odpravi nedostatke pri izvrševanju ministerske naredbe

iz l. 1882 gledé nizke carine pri uvažanju balkanskega žita na Ogersko, od koder pride moka zeló po ceni na Kranjsko.

(Zavod za gluhoneme in slepe v Ljubljani). Deželni zbor je v tej zadevi sklenil, da naj se po deželnem stavbenem uradu pregleda Cekinov grad (Leopoldsdruhe) pri Šiški ter se prepriča, ali bi se dal predelati kot zavod za gluhoneme in slepe otroke.

(Stolnemu mestu Ljubljani) je deželni zbor dovolil za zgradbo električne naprave za razsvetljavo in prenašanje sil najetje posojila do najvišjega zneska 400.000 gld.

(Novi občinski načelniki). V Kranji je bil za župana zopet izvoljen dosedanji mnogoletni in zaslužni župan g. Karol Šavnik; v Ribnici g. Josip Klun, v Mokronogu g. Kar. Šašelj.

(Iz Lahovič pri Cerkljah). Snega imamo letos dosti, tako, da se morajo delati vedno gazi kjer mnogokrat ovira hojo. Ljudstvo mora biti le bolj doma. Živina ima precej ugodno ceno, ker ostanejo kupci tudi le doma, in prekupci ne morejo pohajati sejmov. Žitne cene, kakor se sliši lezejo višje, le ozimno žito bode težko dobro uplivalo zavoljo snega. Letos za leto 1895. je obč. odbor za občino Lahoviče sklenil po 2%, za šolske potrebe, in za obč. stroške pa po 1%, na jeden gold. davka, zatorej skupaj za vse obč. in šolske potrebščine — po 3% (tri procenote) za leto 1895. Kjer bode letos obč. volitev, vdeleže naj se iste obilno vsi, in pokažejo svojo zvestobo, in navdušenost vse za vero, dom, cesarja. Preljubih ptičkov letos ne zapustite, verzite jim zernja, drobtin in pešek bučnih, da glada ne poginejo, bodejo vam hvaležni v spomlad lovili mrčese in druge škodljive žuželke. Tisti šolarji, ki so pridno lovili hrošče, in v šolo donesli, jim je županstvo v Lahovičah, tudi iz dobrote, podelilo nagrado, pisalnega orodja, papirja, svinčnikov in številnic v dar, le drugikrat tako pridno naprej.

(V cestni odbor v Radečah) je bil vsled smrti dosedanjega načelnika Scheyerja izvoljen posestnik Fr. Juvanič, za namestnika pa župan dvorski Jan. Repovš.

(Izvoz prašičev). Koliko se proda z Dolenjskega prašičev na ptuje, kaže resnica, da je do 12. t. m. samo eden Bavarec dal za kupljene prašiče na Dolenjskem 70.000 gold. Pa je več kupcev.

(V savskem porečji) je bilo letos (osobito meseca februarja) največ snega v Avstriji. Tudi zima je bila celi ta mesec zeló občutljiva.

(Nasledki žganjepitja). Kmet Matko iz Bučke pri Krškem vozil se je ne davno z Rake domov. Spremljal ga je drug kmetič. Poprej sta se žganja napila. Med potjo pade Matko z voza, kar pa njegov tovariš še zapazil ni. V hudem mrazu je obležal v jarku kraj ceste, kjer ga je nesrečna žena drugi dan zmrznega našla.

(„Okrajna posojilnica v Mokronogu“), uknjižena zadruga z neomejenim poroštvo, je imela v prvem upravnem l. 1894. gld. 37.759.70 prometa. Dohodki: vrnena posojila 1360 gld., hranilne vloge 15.900 gld., prejete obresti posojil 768.44 gld., deleži 1077 gld., ustopnina 102 gld. tiskovine 34.17 gld., skupaj 19.241.61 gld. Izdatki: dana posojila 17.735 gld., izplačane hranilne vloge 235 gld., obresti od hranilnih vlog 241.55 gld., upravni stroški 205.09 gld., tiskovine 100.65 gld., skupaj 18.518.09 gld.; ostalo je torej v blagajnici 723.52 gld. — Posojilnica je pričela delovati dne 1. marca 1894. l. Ako bi domačini bili temu koristnemu zavodu malo bolj naklonjeni, bil bi promet še veliko izdatnejši. Upajmo, da s prihodnjim letom izgine mlačnost do posojilnice. Prijatelje svoje pa prosimo, da ljudstvo pouče v koristi tega denarnega zavoda.

(Iz Idrije) se nam poroča, da je imela ondotna posojilnica v teku 3 mesecev svojega obstanka 1/4 milijona kron prometa. To se vidi, kako je bilo treba tu tacaga zavoda. — Ondi name-ravajo zidati „Delavski narodni dom“.

(Slovenske posojilnice in hranilnice l. 1894.) Rojansko posojilno in konsumno društvo je imelo lani 100.014 gld. prometa, 926 gld. čistega dobička in 950 gld. prihranjene zaloge. — Posojilnica na Vranskem je imela 144.376 gld. prometa, 1459 gld. čistega dobička in prihranjene

zaloge 4055 gld. — Nova hranilnica v Novem mestu je imela 185.058 gld. prometa in 225 gld. čistega dobička.

(V Črnem) na Koroškem je bil v nedeljo 17. t. m. ustanovni zbor „Katoliškega delavskega društva“. Le tako naprej!

(Hranilnica in posojilnica za Sv. Lenart pri sedmih studencih) šteje koncem t. l. 49 (lani 44) zadružnikov, ki imajo po eden ali več deležev za 10 gld. in 29 (lani 14) takih zadružnikov, ki so plačali le opravični delež po 1 gld. — 138 (lani 86) vlagatelj je vložilo 12.456 gld. 50 (lani 13.292 gld. 20 kr.); 67 (lani 62) prošnikov se je posodilo 7162 gld. (lani 10.855 gld.) Promet je znašal 37.025 gld. 75. kr. (lani 33.731 gld. 9 kr.) Letos je imela naša posojilnica tudi že 77 gld. 30 kr. čistega dobička, ki se je po volji občnega zbora dne 10. svečana l. 1895, tako-le razdelil: „Rezervni fond dobi 22 gld. 30 kr., 2. za slovensko šolo v Velikovcu se je dovolilo 10 gld., 3. za bandero šentlenartske farne cerkve tudi 10 gld., 4. štirim odbornikom, ki se že trudijo čez dve leti popolnoma brezplačno, priznale so se nagrade po 10 in po 5 gld. vkup 35 gld. Glavni deleži so se letos prvokrat obrestili s 5%. Obresti za posojila so se znižale pri menjicah in neintabuliranih dolžnih pismih od 6% na 5½%, pri intabuliranih dolžnih pismih pa na 5%. Hranilne vloge se obrestujejo tudi na dalje s 4%. — Jako imeniten je za vse koroške posojilnice predlog č. g. Gr. Einspielerja, naj bi se „Zaveza slovenskih posojilnic“ naprosila, da bi dala vsako leto vse koroške posojilnice pregledati po svojem revizorju. Tako bi se koristilo našim posojilnicam v dvojnem oziru. Znano je, da so naše posojilnice mlade in večinoma sicer v vestnih, pa večkrat v neizkušenih rokah. Tako se lahko naredi pri poslovanju kaka pomota, ki utegne v teku več let provzročiti posojilnici mnogo škode, ako se pa v prvem letu odpravi, se še poznalo ne bo. Drugič pa so koroške posojilnice med seboj v neki prijateljski zvezi; kedar potrebuje ta ali ona denarja, zateče se k svojim sestram, in te ji rade pomagajo. Zgoditi bi se pa moglo, da se pri taki posojilnici vendar ne deluje s potrebno previdnostjo, in potem bi se lahko škodovalo ne le isti posojilnici, ki je škodo zakrivala, ampak tudi onim, ki so jej v dobri veri zaupale. To pa bi zaprečil zavezin revizor, ki bi lahko zaupno raznim načelstvom povedal, kako stoji ta ali ona posojilnica.

(Telovadno društvo „Goriški Sokol“ vabi na maskarado, ki se bode vršila na pustni torek, dne 26. februarja 1895., v društvenih prostorih pri „Zlati zvezdi“. Začetek ob 7. uri zvečer.

(V Istri) imata poslanca Spinčič in dr. Laginja mnogobrojno obiskovane volilne shode. Prvotne volitve za deželni zbor bodo že menda meseca marca, glavne baje še le meseca maja.

Druge avstrijske novice.

† Nadvojvoda Albreht

je umrl v ponedeljek v Arku na južnem Tirolskem, kjer je iskal zdravja, v 78. letu svoje starosti. Z njim je zgubila naša slavna cesarska rodovina svojega najstarejšega člana, naš cesar svojega bližnjega sorodnika, starega strijca, in avstrijska vojska hrabrega junaka, za cesarjem prvega poveljnika svojega. Lani mu je umrl zadnji in najmlajši brat, nadvojvoda Viljem, oba sinova slavnega premagovalca Napoleonovega pri Aspernu, nadvojvode Karola. Pokojnemu nadvojvodi Albrehtu je Avstrija dolžna veliko hvale; kajti pod njegovim vodstvom so bili Italijani l. 1866. tepeni pri Kustoci. — Blagi nadvojvoda je zapustil veliko premoženja, kar pripade bližnjim sorodnim vojvodam; veliko zasebnega imetja pa edini hčeri Mariji Tereziji, soprogi vojvode Württenberskega.

(Državni zbor). Kakor smo poročali, pričel je državni zbor svoje delovanje dne 19. februarja. Prvi predmet razprav v zboru je predloga za davčno preosnovo, ki se bode vlekla več tednov. Drugič se bode razpravljala kazenski zakon; rešiti se mora tudi proračun.

(Hohenwartov klub) državnega zbora je z nova sklenil na vprašanje državnega poslanca

g. M. Vošnjaka, da naj ostane v državnem proračunu znesek, ki je namenjen za novo gimnazijo v Celji.

(Deželni zbori) so se prejšnji teden končali. Njih delovanje je bilo bolj gospodarskega, kakor političnega pomena.

(Zastopniki avstrijskih mest) so zborovali te dni na Dunaji, da so se posvetovali o svojih koristih.

(Hrvatski deželni zbor) se je pečal z uredbo pravnih razmer hrvatskih mest in je ta z novo postavo gledé svobode zelo prikrajšal. Vladni Hrvati Madjare posnemajo gledé kršenja pravice Nemadjarom.

(Praški nadškof) grof Schönborn se je bil podal v Rim k sv. očetu papežu in kardinalom, kjer so se posvetovali o tem, kaj je storiti, da ne bi se avstrijska nižja duhovščina približevala tako zvani krščansko-socialni ali protizidovski stranki, katera ne zastopa baje pravih krščanskih načel.

(Poljski listi) se pritožujejo o nemškem uradovanju v Galiciji. No, zakaj se pa Poljaki v državnem zboru družijo z Nemci, osobito z liberalnimi Nemci?!

(Pri državnozborni volitvi v Čakovcu) je vladna stranka po 20, 30 in celo po 50 gld. kupovala glasove. Oj, Madjari, oj!

Ogled po širnem svetu.

(Stari Bismark) boleha, in ni gotovo, da bode dočakal 1. aprila, ko ima praznovati svojo 80 letnico, na katero se brez potrebe pripravljajo naši štajerski Prusi.

(Bivši laški ministerski predsednik) je pri sodnji tožen, da je opravljal sedanjega predsednika. Eden se gotovo laže, ali pa oba — smrdita, kakor nemški pregovor pravi.

(Rusko.) Ako je res, da dobra politika dobre finance, potem mora ruska politika sedaj prav dobra biti. Proračun za leto 1895 kaže 1143 milijonov rubljev dohodkov in 1120 milijonov izdatkov. Prebitka je torej 23 milijonov. Ako pa pomislimo, da je med izdatki 131 milj. za dobrodelne naprave, potem prebitok znaša 145 milijonov rubljev, s kakoršnim prebitkom se nobena evropska država ne more ponašati.

(Kitajci) so bili od Japoncev zopet tako tepeni na morji, da se je njih admiral vsled tega vstrelil.

Dopisi.

Iz Vojnika. V nedeljo dne 10. febr. t. l. imelo je tukajšnje kat. slov. polit. društvo „Edinost“ svoj letni zbor pri starem Vrečerji. Udeležilo se ga je blizo sto oseb. Posebno lepo zastopana je bila Novacerkev, pa tudi Škofjavas in vojniški trg sta vrlo rešila svojo čast. Izmed č. duhovščine smo videli neumornega č. g. J. Merca, župnika iz Črešenc, č. g. J. Šelih-a, kaplana v Novicerkvi in vrlega domačega kaplana č. g. J. Kržišnika. Po srčnem pozdravu g. predsednika, preberejo svoja letna poročila tajnik, blagajnik in knjižničar. Na to nastopi č. g. J. Kržišnik ter v lepih globoko premišljenih, pa vendar prav poljudnih besedah razlaga naše dolžnosti, katere imamo kot katoličani do svojega slovenskega naroda ter kot pošteni Slovenci do naše sv. vere. Razlagal je preganjanje Slovencev v raznih pokrajinah in kako so bili naši poslanci v Istriji, Trstu, v Gorici in sedaj tudi na Štajerskem primorani izstopiti iz deželnih zborov, kjer nimajo pravic pričakovati. — Da pa bomo stali Slovenci vedno trdno in premagljivo kakor „zid in skala“ v to priporočal nam je g. govornik posebno dvojno in sicer: dobro gospodarjenje in lepo нравno življenje, kajti če bomo gmotno neodvisni ter krepkega zdravja, potem se nam ni treba bati „niti pekla ognjene sile“. — Po tem z navdušenjem sprejetem govoru, vršila se je volitev novega odbora. Predsednikom bil je soglasno voljen č. g. J. Kržišnik, namestnikom trgovec g. Fr. Uratarič, tajnikom g. A. Dokler, blagajnikom, umetni tkalec g. Št. Čečko, knjižničarjem g. A. Brezovnik, odborniki pa so gg. župan J. Lipuš, župan M. Bikovšek, pek M. Plevnik in Iv. Žgajner, posestnik. Pri „predlogih“ sprejel se je soglasno z velikim in živahnim odobravan-

jem predlog, da se našim poslancem, ki so obrnili Gradcu hrbet, izreče iskrena zahvala in popolno zaupanje. S tem bilo je zborovanje končano in predstavljali so se ve seloigri „Brati ne zna“ in „Gluh mora biti“.

Prvo igro igrali so gospodje: Lud. Uratarič, (Primož), A. Dokler, (Stupar), Al. Čečko, (Tepec) in gospodičini M. Uratarič, (gospa Ničla) in Rozika Uratarič, (Lenčika). Drugo igro pa gg. Lud. Uratarič, (Damoiseau), A. Dokler, (Placide) in J. Lipuš jun., (Bonifacij) ter gospica Rozika Uratarič, (Eglantina). Težko nam je reči, kdo je svojo ulogo bolje rešil, ker vsi igrali so dobro, da celo izvrstno. Hvala in čast vsem! Največja hvala pa gre vsakako marljivemu g. Lud. Uratariču, ki ni le jako spreten igralec, nego si je tudi kot „direktor“ stekel največ zaslug, da se je cela predstava vršila tako lepo in gladko v občno zadovoljnost, kajti veselega smeha in glasnega ploskanja ni bilo ni konca ne kraja. Da se kmalu zopet vidimo!

Po predstavi bila je prosta zabava s plesom. Lepi prostori Vrečerjevi mrgoleli so veselo se smijočih parov, odmevali lepih narodnih pesnij ter sladkih melodij instrumentov. Še le proti jutru ločili smo se z željo, da bi doživeli kmalo zopet tako vesel večer, „svoji med svojimi“.

Iz Vojnika. Zidanju naše šole in cerkve se delajo zapreke in sicer tokrat samo pri politični oblasti. To posnamemo iz onih izvrstnih naredeb, ktere je c. kr. namestništvo izdalo glede zidanja cerkve dne 15. novembra 1894 št. 22878, na c. kr. okrajno glavarstvo v Celji. Namestništvo odobrava glede cerkve novi načrt arhitekta Jordana, kateri obdrži dolžinsko smer stare cerkve. Zaradi tega pa je treba podreti staro klet in šolo, ter se mora podiranje in zidanje nove šole pred zidanjem cerkve vršiti.

Potem piše c. kr. namestništvo: Če prav se namerava zidanje šole, vendar ni smeti prejeti, da zidanja nove šole po poročilu c. kr. okrajnega glavarstva z dne 19. avgusta 1894, št. 35238 pričakovati v bližnji prihodnosti, in tedaj za zdaj sploh pred končno rešitvijo šolskega vprašanja ni misliti na zidanje cerkve. Vse hvale vrednemu trudu sedanjega župnika, z zidanjem cerkve prej ko mogoče začeti s pomočjo župljanov, nasprotuje vendar glasom tuuradnega poročila nasprotovanje župne občine glede vprašanja cerkvene stavbe.

Tako c. kr. namestništvo opiraje se na poročilo okrajnega glavarja. Poglejmo, kako se to poročilo strinja z dejanskimi razmerami!

Glede zidanja šole se je poročalo, da ga v bližnji prihodnosti ni pričakovati in da se še to vprašanje sploh ni „končno rešilo“. Temu pa nasprotuje sledeče: a) dovolitev zidanja šole v Vojniku po deželnem šolskem svetu glasom naredb 19. prosinca 1894 št. 9235. b) Ukazi okrajnega šolskega sveta krajnemu šolskemu svetu, da se ima zidanje šole takoj pričeti, 5. maja 1894 št. 15 in 23. junija 1894 št. 426. c) Sklep krajnega šolskega sveta, da se ima zidanje takoj pričeti 8. avgusta 1894 št. 94. d) Poročilo krajnega šolskega sveta na okrajni šolski svet, da so se razpisale ponudbe za zidanje šole 8. avg. 1894 št. 94, na ktere ga je dal okrajni glavar kot predsednik krajnega šolskega sveta takoj ukaz, „poročati o stanju zidanja šole do konca sušca 1895“. t. j. stavba šole je bila popolnoma določena in vprašanje zidanja šole končno rešeno. In vendar je poročal ravno isti okrajni glavar 11 dni potem, da zidanja šole „v bližnji prihodnosti ni pričakovati“ in da se še sploh ni končno rešilo.

Dne 2. sept. 1894 je krajni šolski svet pretresoval došle ponudbe ter zidanje šole izročil gospodom stavbarjem, podjetnikom Gologranc, Vrečko in Bincel. Ti-le so se zavezali šolo dozdati do septembra 1895, in se jim za to izplača 18.200 gld. v štirih obrokih. Omeniti je, da bi bilo šolsko poslopje do septembra 1894 dozdano, ko bi okrajni glavar ne bil zadržal naredb deželnega šolskega sveta od 19. prosinca 1894 čez tri mesece, namreč do 5. maja 1894.

Kar se pa dostaje v poročilu okrajnega glavarja izrečenega nasprotovanja župne občine glede zidanja cerkve, ni zato najti nobenih dokazov. Nobeden župljan ni prišel k župniku, da

bi izrekel proti nameravanemu zidanju cerkve. Ravno tako se pa tudi niso občine izrekle proti zidanju. Ravno nasprotno. Dne 8. prosinca 1895 podpisalo je 270 posestnikov prošnjo na c. kr. namestništvo, da bi se skoraj dovolilo zidanje cerkve.

Stroški so na 24.500 gld. proračunjeni in je že 20.920 gld. 8 kr. nabranih, ostanek pa so obljubili prosilci pokriti s prostovoljnimi doneski. Bog jim bo povrnil.

Iz gornje Savinske doline. Mirni in tihi trg Rečica pač že dolgo ni imel tako veselega večera, kakor dne 3. t. m., ko je tamošnja podružnica sv. Cirila in Metoda napravila veselico s primerno lepim vsporedom. Trditi smemo, da tako živahne in mnogobrojno obiskane veselice še v Rečici ni bilo.

Proti 6. uri zvečer videl si dohajati dolge vrste sanjk z dragimi gosti s Mozirja in Ljubnega, kateri so se z topiči že od daleč pozdravljali. Novi lepi prostori gosp. Franc Stiglica, ki so bili krasno okinčani, bili so v kratkem do zadnjega prostora zasedeni. Kot prvo točko vsporeda zapel je krepak moški zbor „Zvezno“, katera je goste takoj oživila in navdušila res k pravi zvezi in bratskeji slogi. Na to nastopi gosp. predsednik podružnice, ter pozdravi goste v lepih besedah in konča s trikratnim slava na sv. očeta Leona in našega presvetlega vladarja Frančiška Jožefa, na kar se mu občinstvo navdušeno pridruži s slava in živio klici.

Sedaj se začne tombola, ki je bila zelo živahna, ter donesla lep dobiček v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Po tomboli zapoje zopet moški zbor „Domovini“ B. Ipavčevo. Za tem pa zapoje domači mešan zbor (ki je v tej priliki prvič javno nastopil) M. Vilharjevo „Domovini“, katero je občinstvo z burnimi živijo klici vsprejelo in s ploskanjem ni prenehalo, dokler se ista ni ponovila. In res se je ta pesem, kakor tudi druga „Pozdrav“ od dr. G. Ipavice, tako izborna in precizno péla, da smo se čudeč vpraševali, od kedar in od kod to? ker smo videli same kmečke proste dekleta na odru, o mešanem zboru na Rečici, pa še poprej nič slišati ni bilo. Izreči pa moramo č. g. pevovodju čast in zahvalo za njegov trud in požrtvovalnost, da je zbral tako lep pevski zbor skupaj, ter dokazal, da imajo naša slovenska dekleta dar božji, dar petja. Le tako naprej!

V daljnih točkah nastopil je še čvetospev, ter zapel „Tičica gozdna“ in „Moja rožica“, h koncu pa še moški zbor „Na straži“, katere pesni so se lepo milodoneče in taktno zvršile, ter bile burno odpravane.

S tem bil je prvi vspored končan in začela se je prosta zabava, pri kateri so se še slišali lepi govori in donele lepe narodne pesni. Gostje pa so se v pozno noč še veselo zabavali.

Ne morem si kaj, da bi slavnemu podružničnemu odboru in vsem tistim, ki so sodelovali, da se je ta veselica napravila in sploh tako izvrstno obnesla, ne izrekel najsrčnejšo zahvalo. Želel bi le, da bi nam podružnični odbor, o katerem smo se prepričali, da je isti v pravih rokah, priredil v kratkem zopet enako veselico, da bi se v prijazni Rečici v kratkem zopet tako veselili in slušali lepo slovensko pesen. Na svidenje!

Od Malenedelje. Dne 27. januarja t. l. je imelo naše leposlovno bralno društvo pri Malinedelji svoj redni občni zbor, volitev novega odbora itd. V odbor bili so voljeni gg. dr. Mihalič, Cvahte, Božič, Slana in Spindler.

Občni zbor je enoglasno sklenil, da se za bodoče leto naroči na hrvatsko društvo sv. Jeronima v Zagrebu, ktere knjige bodo sigurno ustrezale v obče vsaki stroki zavednejših slov. kmetovalcev, ob enem pa je tudi s tem vsakemu zavednejšemu domoljubi ponujena prilika se približati in priučiti bratskemu hrvatskemu jeziku. Udov šteje naše društvo lepo število, katero se še vedno množi, ter je imelo letošnje leto lep prebitok, da smemo biti zadovoljni, dasiravno je imelo naročeno skoraj vse slovenske časopise v več izvodih. Zraven tega broji tudi društvena knjižnica znatno število leposlovnih knjig, plodov najboljših slovenskih pisateljev.

Po zborovanju bila je prosta zabava v g. Koroščeveji gostilni, kjer je bila ogromna množica ljudstva. Posetili in počastili so nas tudi gg.

ljutomerški rodoljubi in g. dr. F. Rozina navduševal nas je v daljšem izbornem govoru, kateri je bil z živahnim odobravanjem sprejet. Tudi pevski zbor sodeloval je pri zabavi pohvalno! Dne 10. februarja pa je po glavni skupščini voljen odbor volil predsednika, kateri je bil zopet voljen bivši stari predsednik g. Ant. Božič. Sklepaje dopis želimo leposlovnemu bral. društvu tudi v prihodnje mnogo blagih podpornikov in vso srečo v njegovem delovanju.

Iz Beljaške okolice. (Občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico.) Za celovsko podružnico je naša najstarejša, gledé na delovanje pa menda presegla vse svoje sestre na Koroškem. To je pokazalo tajnikovo poročilo na zadnjem občnem zboru. Iz tega poročila povzamemo, da je načelnštvo v zadnjem letu razun občnega zbora priredilo dva podružnična shoda, enega v Ločah dne 3. rožnika, enega pa na Dravi 23. kimovca. Na teh shodih so različni govorniki poučevali udeležence o raznih koristnih stvaréh; med govorniki je tajnik pohvalno omenjal č. gospode Dr. Hribarja iz Celja, Filipa Kanduta, kaplana Germa, ljubljanskega živinozdravnika Deva, župnika Einspielerja, župnika Knafliča, semeniškega prefekta Podgorca i. dr. A načelnštvo ni le skrbelo za pouk, ampak tudi za pošteno veselje. In o tem oziru se je tajnik hvaležno spominjal vrlega „Gorotana“ in pa gospé Lendovšekove ter gospice Bergmanove, ki so vsi z lepim petjem umetnih in domačih pesmij nam razveseljevali srce in vzbujali v naši mladini veselje do milih slovenskih pesmic. — Spominjal se je tajnik igralke in igralcev, ki so se z velikim trudom naučili igrati „Od hiše!“ in jo izvrstno igrali na shodu na Dravi. Omenjal je nadalje, kako veličastno je slavila naša podružnica praznik svojih patronov sv. Cirila in Metoda in dostavil: „Kresovi, ki so švigali na vseh gorah beljaške okolice proti nebu, kazali so našim nasprotnikom, da Slovenci še živimo; vroče molitve pa, ki so pri sv. mašah puhtele iz naših src, bodo pripomogle, da nas Bog ne bo zapustil in nam ohranil vero očetovo in jezik materin.“ — Nadalje je skrbelo načelnštvo za to, da se širijo med koroškimi Slovenci dobre in koristne knjige, in posebno, da dobi naša nežna mladina lepih knjig, iz katerih si bo mogla navzeti ljubezni do Boga in domovine. Naprosilo se je toraj slavno vodstvo, da nam je kupilo 115 iztisov III. knjige in 226 iztisov IV. knjige izvrstnih spisov slovenskega škofa Antona Mart. Slomškega. Te knjige so se razdelile med slovenske rodoljube po vsem Koroškem in bodo gotovo pripomogle, da se med nami oživi Slomškov duh, tako, da bomo vsi goreče in navdušeno delovali za vero, dom in cesarja. — Med mladino po župnijah naše okolice pa se je razdelilo 270 različnih katekizmov, 97 iztisov „Zgodbe sv. pisma“, 150 molitvenikov, 12 evangelijev, 15 iztisov „Cerkveni obredi“ in 65 drugih knjig poučne in zabavne vsebine. — Udov je imela naša podružnica v sedanjem letu 321, in sicer 17 ustanovnikov, 22 letnikov in 282 podpornikov. — Dohodkov je bilo 102 gld. 83 kr., stroškov pa 58 gld. 24 kr., slavnemu vodstvu se je poslalo kot prispevek za leto 1894. 40 gld. To poročilo tajnika, č. g. župnika Bergmana, je potrdil občni zbor z velikim navdušenjem ter izrekel slavnemu vodstvu, načelnštvu, vsem gospodom govornikom, pevcem in pevkam, kakor tudi igralcem in igralkam najpristrčnejšo zahvalo. Ko so se izvolili zaupniki za veliko skupščino in pregledovalca računov ter se potrdilo z nova dosedanje načelnštvo, začela se je domača zabava. Akoravno vsled neke ženitve niso mogli priti vsi pevci in igralci in je morala izostati igra „Od hiše!“ bila je domača zabava vendar tako živahna, kakor še nikdar dozdaj. Govor se je vrstil za govorom, napitnica za napitnico, smešnica za smešnico, vmes pa so se prepevale lepe slovenske pesmi. Pohvalno moramo omeniti mlade pevce bruške, pevce in pekinje iz Ziljske doline in vrle hčere Ojcove. Največa hvala pa gre gospé Lendovšekovi in gospici Bergmanovi, ki ste tudi ta večer neutrudno in krasno prepevale umetne in domače slovenske pesmi in pokazale, da imamo tudi Slovenci med gospemi in gospicami izurjene pevke, ki se ne sramujejo očitno priznati, da jih je rodila slovenska mati. Slava jima!

Narodno-gospodarske novice.

Olajšave za dobavo živinske soli.

Če se je po dozdanjih naredbah naročila živinska sol, smela je samo finančna straža odpreti vreče, ki so bile uradno zapečatene. Tu pa je bilo mnogokrat treba dolgo čakati, predno je finančni urad imel čas in priliko, priti odpirati zapečatenih vreč. Nova naredba pa da pravico občinskim predstojnikom, da smejo razpečatiti in odpreti solne vreče, če jih ne pride razpečatiti sama finančna straža najkasneje 2 dni potem, ko se ji je naznanilo, da je prišla naročena sol.

Prej se je mogla tudi živinska sol naročevati vsako leto samo v 8 mesecih tistega časa, ktereja je deželni finančni urad za vsak posamezni kraj že naprej določil. Pri tem se je često dogodilo, da ljudje ravno takrat niso mogli dobiti živinske soli, ko so je najbolj potrebovali.

Po novi naredbi pa lahko naročajo občine za vsako letno potrebo živinske sol vse leto, kadar jim je treba, izvzemši zadnje 14 dni vsakega leta. In sicer bo dobila sol tista občina prej, ktera je prej naročila.

Naročevanje soli pa je še pri vsem tem vendar težavno. Solniki so nam jako oddaljeni. Če tudi da država živinorejcem sol po najnižji ceni, ali zastonj, kdo jo bo pa zastonj prevažal toliki svet? In če bi človek moral sol v malem naročevati, moral bi mnogo več voznine plačevati, kakor je vsa sol vredna. Če tedaj hoče država skrbeti za to, da živinorejci dobijo živinsko sol po res nizki ceni, mora tudi skrbeti za znižanje voznine. To se pa da doseči le tedaj, če se veliko soli na enkrat naroči. Za naročbe celih vagonov soli po 100 ali najmanj 50 stotov je država res izposlovala jako nizko voznino. Če se tedaj hoče živinska sol res vredno, po nizki ceni naročiti, treba je naročiti najmanj 50 stotov. Kteri kmet pa potrebuje 50 stotov živinske soli, bote vprašali, in to naenkrat. Seveda eden sam gospodar si ne bode naročeval toliko soli, pa morebiti več gospodarjev ali cela občina, ali morda več občin skupaj. In te občine lahko skupaj in po ceni naroče živinske soli za svoje občane. Pri tem pa še vedno ostane sitnost za občine, da se mora vedno nova sol naročati če je je treba. Na drugi strani pa se tudi ne da z lahka preračunati, koliko ravno potrebuje vselej soli cela občina. Razun tega bi se ne mogla sol pri občinah vedno dobiti, ampak morda samo v uradnih urah. Te neprilike bi se najlaže odpravile s tem, da bi se priredile posebne zaloge živinske soli in velika skladišča. Sol bi naročevala občina, ali več občin skupaj v veliki množini, po več vagonov, kar bi prišlo prvič jako po ceni, drugič pa bi se dala sol lahko trgovcem v razprodajo, seveda pod nadzorstvom in odgovorstvo občine in po postavnih cenah. In kdor bi potreboval živinske soli, bi je kupil, kdaj in kolikor mu je treba. Kajti težko je kmetu mnogokrat, na enkrat izdati večjo svoto za sol, po malem pa je kupi, kolikor potrebuje. Te posebne olajšave imajo tedaj v prvi vrsti občine v svojih rokah. Te določbe dobro izvršene bodo za živinorejo prava dobrota. Kar se tiče posameznih skladišč je še omeniti, da bi večji kraji lahko vredili večja skladišča, največje bi imela n. pr. dežela, ktera bi zalagala kratkim potom lahko vsa druga skladišča z živinsko soljo. Zatorej bi se naj občine in okrajni zastopi brigali za dobavo cene soli, ker bi s tem mnogo koristili živinorejci.

Žal samó, da je dobava soli še vedno omejena na vsakoletno potrebo, kar daje nepotrebne posla in ovira razvoj razpečevanja soli.

(Za slovensko šolo v Velikovecu) so zložili ter poslali družbi sv. Cirila in Metoda duhovniki rojeni v brezniški župniji 300 kron. Darovali so: Veleč. g. Ivan Dolžan, župnik na Trsteniku 20 K., veleč. gosp. Ignacij Fertin, župnijski upravitelj v Fužinah (Weissenfels 10 K., vč. g. Frančišek Finžgar, semeniški duhovnik v Ljubljani 6 K., vč. g. Urban Golmajer, tomajski dekan v pokoju, častni kanonik 20 K., vč. gosp. Tomaž Kajdiž, dekan v Moravčah (že poprej 6 K.) 14 K., vč. g. Anton Mežnarec, mestni župnik in dekan v Kranju 40 K., vč. g. Josip Pogačnik, župnik v Kotljah na Koroškem 20 K., vč. g. Ivan Pristov, kapelan v Črnomlju (že poprej 2 K.) 4 K., vč. g. Josip Pristov, kapelan v Dobu 10 K., vč. g. Simon Pristor, beneficijat v Št. Vidu pri Zatični 20 K. vč. g. dr. Ivan Svetina, gimn. profesor v Ljubljani, ud nadzorništva družbe sv. Cirila in Metoda (že poprej 10 K.) 26 K., vč.

g. Frančišek Vohinc, župnik v Križah pri Tržiču, zlato-
mašnik 20 K., vč. gosp. Anton Zupan, kapelan o. in kr.
mornarice v mornarski bolnici v Pulju 10 K., vč. gosp.
Frančišek Zupan, župnijski upravitelj v Poljanah v Istri
20 K., vč. gosp. Mihael Zupan, župnik v Sostrem 20 K.,
vč. g. Tomo Zupan, gimn. profesor v Ljubljani, prvo-
mestnik družbi sv. Cirila in Metoda (že poprej 20 K.) 40 K.

S tem darom si je pridobila skupina duhovnikov
Brezničanov pokroviteljstvo družbe sv. Cirila in Metoda.
Zastopnik pri veliki skupščini bo najmlajši župnik, za
sedaj vč. g. Josip Pogačnik, župnik v Kotljah na Ko-
roškem. Nabiratelju, kateri se gospodom darovateljem
iskreno zahvaljuje, izrekla se je od neke strani želja,
naj bi se spopolnila še druga pokroviteljstva, katere je
v tem že polovico vplačane. Ako je več gospodov rojak-
ov te misli — živeli! Potem bi bil poleg najmlajšega
župnika drugi zastopnik pokroviteljev najstarejši kapelan.

Naj dostavimo temu poročilu, nekatere stavke iz
pisma, s katerim je gospod nabiratelj spodbudil svoje
rojake, da so zložili navedeno svoto.

Odkar je družba sv. Cirila in Metoda razglasila
sklep, da hoče ustanoviti v Velikovcu štirirazredno slo-
vensko šolo, katero bodo vodile šolske sestre, začeli so
jej v obilnejši meri prihajati darovi, zlasti od duhovske
strani. Obilnih darov bo pa družba tudi potrebovala,
da srečno izvrši ta svoj pogumni a velevažni ukrep.
Slovenska šola v Velikovcu pod vodstvom šolskih sester
bo brez dvombe rešilno zavetišče premnogim slovenskim
otrokom v tužni Koroški, ne le v narodnem, ampak prav
tudi v verskem oziru. — Ne dvomim, da bo šola
izvrstnih odgojiteljic — šolskih sester — v kratkem
času raztezala svoj blagodelni vpliv ne le po bližnji
velikovski okolici, ampak po vsej Koroški, koder se še
glasi slovenska govorica.

Brezničani smo nekako sosedje koroškim Sloven-
cem; naši očetje so bili od nekdaj v prijateljski dotiki
z njimi. Pokažimo jim duhovniki Brezničani ob priliki,
ki je zanje v verskem in narodnem oziru tako eminentne
važnosti, skupno svoje simpatije s tem, da zložimo
za šolo v Velikovcu 200 kron, kolikor znaša pokro-
viteljstva za družbo sv. Cirila in Metoda. Morda spodbu-
dimo s svojim izgledom tudi druge skupine duhovnikov
ali neuduhovnikov, da začno na ta način pristopati kot
pokrovitelji družbi sv. Cirila in Metoda.

Da se izrečena nada uresniči, to je tudi naša
iskrena želja. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Listnica uredništva.

G. M. G. v Kapeli. List „Danica“ izhaja še vedno
v Ljubljani. Pozdravi!

Vabilo k rednemu občnemu zboru posojilnice v Celji

registrovane zadruge z neomejeno zavezo
kateri se bode vršil
v ponedeljek, to je 4. marca 1895
ob 2. uri popoldne
v prostorih celjske čitalnice

Vspored:

1. Poročilo predsednika.
2. Odobrenje letnega računa za leto 1894.
3. Razdelitev čistega dobička,
4. Razni predlogi.

Celje, dne 16. februarja 1895.

(27) 1—1

Načelstvo.

Poštna in brzojavna odpraviteljica

išče službe na Štajerskem. — Več pove uprav-
ništvo tega lista. (31) ?—1

Oznani.

Podpisani krajni šolski svet pri Sv. Lenartu v
slov. gor. pri Mariboru je v svoji seji dne 8. februarja
1895. l. sklenil

stavbo novega šolskega poslopja

pri sv. Lenartu v slov. gor.

v znesku 30329 glđ. 14 kr. oddati potom licitacije. —
Kateri želi prevzeti to delo in kateri prevzame se za-
veže na dan licitacije, to je, 4. sušca t. l. ob 9. uri do-
poldne v šolski pisarni, katera je v poslopju gospe Sofe
Gollob pri Sv. Lenartu v sl. g. položiti 10% vadije v go-
tovem denarju, hranilničnih knjigah ali v državnih pa-
pirjih v roke licitačnega uradnika.

Pregled vseh pisem stavbe novega poslopja se
lahko vsak dan od 8. ure zjutraj do 4. ure popoldne v
imenovani šolski pisarni pregleda.

Krajni šolski svet pri Sv. Lenartu v slov. goricah,
dne 11. svečana 1895.

(29) 1

Alojz Čuček, načelnik.

Glasovir

proda se po ceni. — Več pove upravništvo „Do-
movine“. (30) 1—1

Električna luč

hoče se v Ivanovo votlino v Hudi luknji priskrbeti. Kdor
jo zna po ceni napraviti in sicer na vodno moč, naj piše
I. Vivod, Dolič, Mislinje. (23) 2—2

Ameriške trte

iz neokuženega okraja in sicer vkoreninjene in ključe
(rezanice) vsake vrste, kakor tudi izabelske živice pro-
daja po ceni Ivan Kranjc, veleposestnik v Št. Lji,
pošta Velenje. (21) 3—2

Posojilnica v Celji

proda iz svojih hiš na Ljubljanski cesti štev. 1
v Celji vsa vrata, okna, peči, podboje, oken-
ska omrežja i. t. d.

Kdor želi kaj kupiti, naj se oglasi dne 7.,
8. ali 9. sušca t. l. v posojilnici v Celji. Vsaka
kupljena reč se mora takoj plačati in spraviti
stran, ker se bodo potem hiše podrle. (28) 2—1

Samo Moric Unger,

ključar za orodje, stavbe, stroje in umetno
ključarstvo v Celji

oskrbuje uravnavanje tehtnic in uteži. — Dalje napravlja
tehtnice in uteži ter nepravilne popravlja najhitreje.

Popravlja tudi stroje vsa-
ke vrste (mlatiline, za re-
zanico, šivalne stroje itd.).
Pomankljive šivalne stro-
je zamenjuje s prenovlje-
nimi ali kupuje. Dobé se
pa šivalni stroji v zalogi
zelo po ceni. Nadalje se

ta priporoča za napravo in popravilo sesalk za vodnjake
vodovodne naprave in sprejema vsa dela spadajoča v
stavbinsko in umetno klju-
čarstvo, kakor: okove za
nove stavbe, okraske, na-
grobne, altarne in pokopa-
liščne ograje ter mrežasta
vrata itd., strelovođe, kakor
tudi poskušanje starih strelo-
vodov, kar izvršuje najbolje. (79) 12—9

Posebnost: Kranjsko
laneno olje in laneno-
oljnati firnež. Prodaja
na debelo in drobno.

rva kranjska tovarna
oljnatih barv, laka,
firneža in kleja

Adolf Hauptmanna

v Ljubljani

razpošilja na zahtevanje
brezplačno in franko
svoj ilustrovani cenilnik

oljnatih barv, firnežev, lakov, suhih, kemič-
nih, prstenih in mineralnih barv, düssel-
dorfskih oljnatih in akvarelnih barv za
umetnike, barv za fotografe, emajl, majolika-
in lazurnih barv, potreščin za oljnato in
akvarelno slikanje, čopičev, tint, kakor tudi
še mnogo drugih predmetov za obrtni-
štvo, šole in domačo
rabo. (26)

Posebnost: Kranjsko
laneno olje in laneno-
oljnati firnež. Prodaja
na debelo in drobno.

Hôtel Lloyd

v Ljubljani, Sv. Petra cesta štev. 9
v središču mesta

blizu južnega kolodvora, poštnega in brzo-
javnega urada.

20 elegantno urejenih sob

Izborna, cenéna restavracija.

Gospodom trgovskim potnikom dovoljujejo
se znižane cene.

Omnibusi k vsakemu vlaku.

Karol Počivaunik

(173) 6—5

hôtelier.

P. n.

Ob nastopu novega leta zahvaljujem se
vsem cenjenim gostom Slovincem za obilni
obisk v pretečenem letu.

Priporočam se tudi še nadalje za poset
hotela „Liebald“ in obisk moje restavracije. Za-
gotovljam najsolidnejšo postrežbo tako pri sta-
novanji, kakor tudi v jedi in pijači.

Kot posebnost dobiti je pri meni slav-
noznani „Wermuth“ po primerno nizki ceni.

Z velespoštovanjem

V Zagrebu, meseca januarja 1895.

Dragotin Doljan,
hotelier.

(1) 3—3

DRAGOTIN HRIBAR

trgovina umetnin v Celji

Visokočastiti duhovščini in slavnemu
občinstvu uljudno naznanjam, da imam na
prodaj krasne oljnate pa tudi jeklorezne
podobe

„Sveta družina“

kakor tudi druge

podobe svetnikov

v finih okvirih po zelo nizkih cenah. Velikost
85 + 74 cm in 80 + 65 cm po 5, 6 in 7 glđ.

Zaloga narejene obleke za gospe

KAROL ROESSNER

Rotovške ulice (Rathausgasse) št. 4

Priporočam veliko izbor modernih
zimskih plaščev, ogrinjač, dežnih plaščev,
zimskih žaket in jopičev, zimskih kaps in
zavijal, lepo izbor flanelastih in barhenta-
stih bluz, kakor tudi Cassan-obleke in zim-
skih plaščkov in oblačil za prav male
otroke, po najnižjih cenah.

Tudi vsprejemam naročila po meri
za vsakovrstne ženske obleke.

Za blagovoljni obisk se priporoča
z odličnim spoštovanjem

Karol Roessner

(34) 9—8

izdelovalec ženskih oblek

JAK. HELLER

posredovalna trgovina za hmelj

v Žatecu (Saaz) na Češkem

v lastni hiši št. 233—234. (ustanov. 1860.)

Ob ustopivši hmeljevi dobi se pri-
poročam p. n. gospodom pridelovalcem
hmelja v Savinjski dolini za posredno
prodajo njihovega hmelja na trgu v Ža-
tecu, in smejo biti zagotovljeni najsolid-
nejše postrežbe. (117) 20—20

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

po najnižjih cenah pod najugodnejšimi pogoji pošilja pod jamstvom in na poskušnjo
IG. HELLER, DUNAJ
49, Praterstrasse Nr. 49.
Bogato ilustrirani 182 strani ebenele
in mešični jekleni na nabiranje takoj zaslati.
Preprijatelj se čita.

(71) 20—14